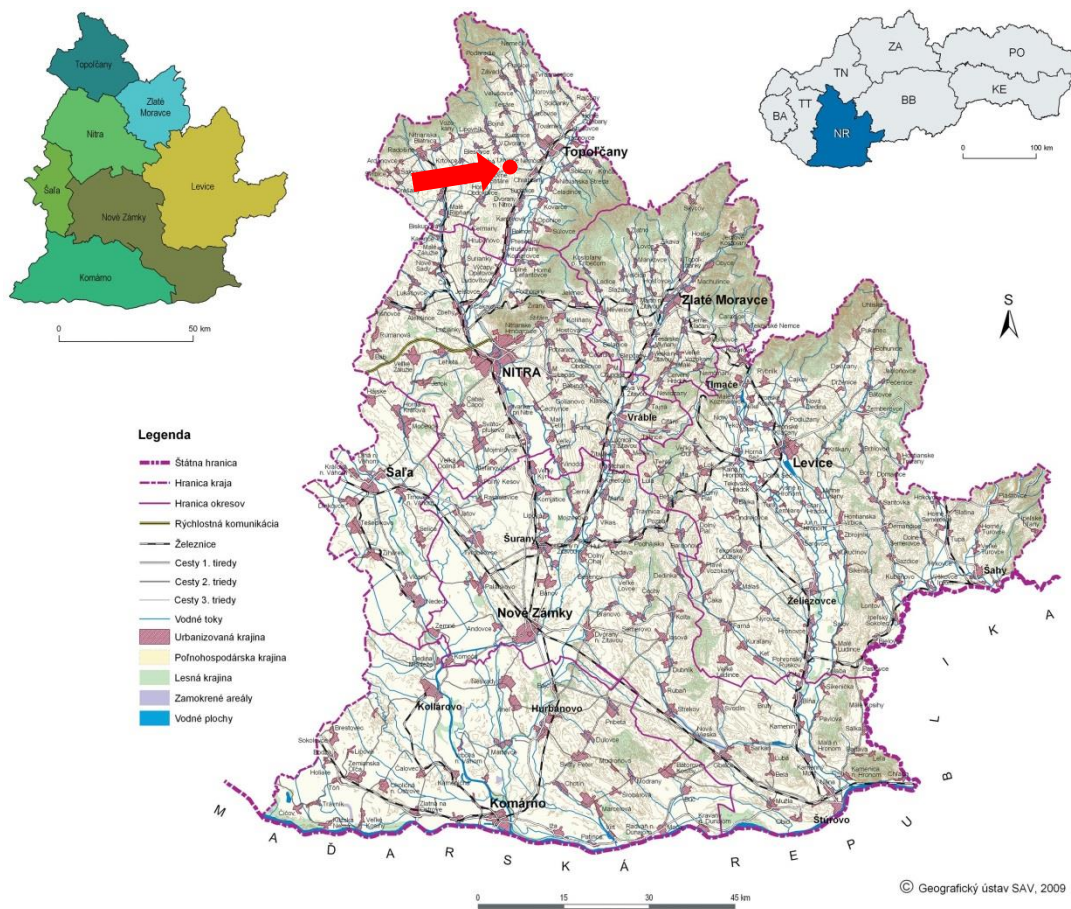

Program
hospodárskeho a
sociálneho rozvoja
obce Urmince na
roky 2015 - 2020

Názov	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Urmince na roky 2015 - 2020	
Územné vymedzenie	obec Urmince	
Územný plán obce schválený	nie	
Dátum schválenia PHSR		
Dátum platnosti	od	do 31. 12. 2020
Verzia	1.0	
Publikovaný verejne		

● Lokalizácia obce Urmince

OBSAH

ÚVOD	4
A. ANALYTICKÁ ČASŤ	7
A.I. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA	7
A.I.1. Základná charakteristika obce	7
A.I.2. Prírodný a krajinný potenciál	8
A.I.3. Demografický potenciál	9
A.I.4. Trh práce	16
A.I.5. Ekonomický potenciál	19
A.I.6. Infraštruktúra a občianska vybavenosť	22
A.I.7. Domový a bytový fond	27
A.I.8. Kvalita životného prostredia	28
A.I.9. Kultúrna, športová a spolková činnosť	29
A.I.10. Analýza výsledkov hospodárenia miestnej samosprávy na ekonomický rozvoj obce	29
A.II. ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	30
A.III. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA	31
B. STRATEGICKÁ ČASŤ	35
C. PROGRAMOVÁ ČASŤ	40
D. REALIZAČNÁ ČASŤ	48
E. FINANČNÁ ČASŤ	52
E.I. INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN PHSR	52
E.II. FINANČNÁ ČASŤ	53
ZÁVER	54
PRÍLOHY	55

ÚVOD

Regionálny rozvoj Slovenska je výrazne ovplyvňovaný regionálnou politikou Európskej únie – tak po stránke legislatívnej ako aj po stránke čerpania finančných prostriedkov. Pri súčasnom prístupe k regionálnej problematike sa tak prepája regionálne, národné a nadnárodné hľadisko. Prosperita regiónov, dosahovanie ich trvalo udržateľného rozvoja a odstraňovanie regionálnych rozdielov sú považované za predpoklad prosperity celej Európskej únie.

V zmysle platnej legislatívy na podporu regionálneho rozvoja sa rozvoj obce uskutočňuje na základe Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (PHSR). Obec na všestranný rozvoj svojho územia a zabezpečenia potrieb jeho obyvateľov pri výkone samosprávy vypracúva, schvaľuje a pravidelne zabezpečuje a vyhodnocuje plnenie PHSR obce.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je strednodobým strategickým dokumentom, spracováva sa na obdobie spravidla 5 až 7 rokov s dlhodobým výhľadom na 10 – 14 rokov. PHSR je živý materiál – otvorený dokument – mal by sa pravidelne dopĺňať a aktualizovať podľa vopred stanovených pravidiel a reagovať tak na nové požiadavky a potreby občanov, záujmových skupín a potenciálnych investorov, s cieľom v maximálnej možnej miere zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce. PHSR samozrejme musí rešpektovať všetky zákony, podľa ktorých postupuje samospráva a musí byť v súlade s územno-plánovacou dokumentáciou obce (ak takúto dokumentáciu má). Zároveň ako dokument regionálneho rozvoja na lokálnej úrovni, musí korešpondovať aj s programovými dokumentmi regionálneho rozvoja na národnej a regionálnej úrovni.

PHSR je pritom užitočným nástrojom nielen na koordináciu prioritných rozvojových zámerov, ale aj na získavanie prostriedkov potrebných na ich realizáciu. Aby mohla obec vstupovať do projektov financovaných z fondov Európskej únie, zo štátneho rozpočtu a iných doplnkových zdrojov, ako žiadateľ o dotáciu musí mať schválený Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja. PHSR je teda pre rozvoj obce veľmi dôležitým dokumentom i z dôvodu, že všetky investičné akcie, ktoré má v pláne obec realizovať s využitím možností čerpania nenávratných finančných prostriedkov, je potrebné doložiť aj schváleným PHSR obce.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Urmince je spracovaný na programovacie obdobie 2015 – 2020 a integruje sektorové strategické dokumenty obce Urmince.

Spracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Urmince na obdobie 2015 – 2020 bolo iniciované samosprávou. Uskutočnilo sa v období 12/2015. Spracovanie dokumentu zabezpečil Obecný úrad v Urminciach, zhotoviteľom dokumentu bola spoločnosť - úspešný uchádzač verejnej súťaže na zhotoviteľa PHSR.

Na tvorbe rozvojového programu sa podieľal aj pracovný tím vymenovaný starostom obce Ing. Jozefom Cifrom ako gestorom projektu, zo zamestnancov obce a členov obecného

zastupiteľstva. Starosta a interný pracovný tím úzko spolupracovali s externým tímom zhotoviteľa dokumentu. Zoznam členov pracovných skupín je uvedený v prílohe č.1.

Metodický prístup k riešeniu programu rozvoja vychádzal z aktuálnej verzie metodickej príručky Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanej Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (MDVRR SR). Proces spracovania PHSR prebiehal v troch základných etapách:

- Príprava, zber informácií z relevantných zdrojov a analýza dát,
- Stanovenie stratégie rozvoja a formulácia akčného plánu,
- Prerokovanie (verejne aj v samospráve) a finalizácia dokumentu.

Tabuľka 1 - Zámer spracovania PHSR

Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Urmince na roky 2015 - 2020
Forma spracovania	S pomocou externých odborníkov na základe verejnej súťaže – spoločnosť EMANDER, s.r.o., IČO: 45 627 207
Riadenie procesu spracovania	V zmysle platnej legislatívy na podporu regionálneho rozvoja a metodickej príručky MDVRR SR. Zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou sa uskutočnilo informovaním.
Obdobie spracovania	11/2015 – 12/2015
Financovanie spracovania	Náklady na vlastné spracovanie dokumentu na základe výsledku verejnej súťaže boli financované z vlastných zdrojov obce Urmince.

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z. (zverejneného v Zbierke zákonov dňa 14. 11. 2014) a Metodiky MDVRR SR PHSR obce Urmince pozostáva z 5 častí:

- Analytická časť – Východiskom pre správne stanovenie rozvojovej stratégie je stručná a kvalitná analýza vnútorného a vonkajšieho prostredia obce, resp. zhodnotenie súčasného stavu územia. Táto časť teda obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad jej budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce.
- Strategická časť – uvádza stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.
- Programová časť – Hlavným cieľom definovania rozvojovej stratégie je určenie programovej štruktúry pre dané programovacie obdobie. Táto časť predstavuje zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce.
- Realizačná časť – Nevyhnutnou podmienkou plnenia PHSR obce je zabezpečenie jeho realizácie. Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

- Finančná časť - obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce. Dôležitým činiteľom realizácie programu rozvoja obce je zaistenie potrebných zdrojov na jeho financovanie.

Cieľom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Urmince je navrhnúť také smerovanie hospodárskeho a sociálneho rastu obce, ktoré vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a je v súlade so strategickými cieľmi a prioritami štátu, vyššieho územného celku, záujmami ochrany historicko-kultúrneho dedičstva a životného prostredia. Jeho poslaním je zabezpečiť kontinuitu rozvoja obce bez ohľadu na politickú príslušnosť štatutárneho zástupcu obce a obecného zastupiteľstva.

PHSR obce Urmince, zohľadňuje ciele a priority ustanovené v Národnej stratégii regionálneho rozvoja ako základného dokumentu na podporu regionálneho rozvoja na národnej úrovni, resp. v ďalších strategických a koncepcných dokumentoch, a korešponduje aj s cieľmi a prioritami ustanovenými v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza. Základnými východiskovými podkladmi pri tvorbe PHSR obce Urmince boli dokumenty uvedené nižšie v Tabuľke č.2.

Tabuľka 2 - Zoznam analyzovaných koncepcných dokumentov

Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Spoločný strategický rámec EK	2014 -2020	nadnárodná	www.mindop.sk
Stratégia Európa 2020	2014 -2020	nadnárodná	www.eu2020.gov.sk
Dunajská stratégia	2014 -2020	nadnárodná	www.dunajskastrategia.gov.sk
Partnerská dohoda	2014 -2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Operačné programy OPKŽP, OP II, OP EVS, OP ĽZ, IROP, PRV	2014 -2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR	2014 - 2020/30	národná	www.mindop.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska - KURS2001 v znení KURS2011	do jej aktualizácie	národná	www.mindop.sk
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja	2012 - 2018	regionálna	www.unsk.sk
Program odpadového hospodárstva obce Urmince	2011-2015	lokálna	Obecný úrad Urmince
Záverečný účet obce Urmince za rok 2014	2012 - 2014	lokálna	Obecný úrad Urmince

A. ANALYTICKÁ ČASŤ

A.I. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

A.I.1. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Obec Urmince sa nachádza na západnom Slovensku, v regióne Horná Nitra. Administratívne je začlenená do okresu Topoľčany a Nitrianskeho samosprávneho kraja. Od okresného mesta Topoľčany je Urmince vzdialené 8 km juhozápadným smerom, od krajského mesta Nitra severne 33 km. Urmince s počtom obyvateľov 1414 (k 31.12.2014) spadá do kategórie obcí do 2000 obyvateľov. Obec sa rozprestiera na ploche 1090,9 ha. Hustota obyvateľstva k 31.12.2014 bola 129,6 obyv/km². Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1156.

Tabuľka 3 – Všeobecná charakteristika obce

Symboly obce	Erb, vlajka, pečať
Kód obce	505641
IČO	00311227
PSČ	956 02
Telefónne smerovacie číslo	038
Rozloha katastrálneho územia	1090,9 ha
Nadmorská výška v strede obce	180 m n. m.
Počet obyvateľov 31.12.2014	1414
Hustota obyvateľstva	129,6 obyv/km ²
Prvá písomná zmienka	r.1156
Okres	Topoľčany
Samosprávny kraj	Nitriansky

Z hľadiska hierarchizácie sídiel podľa nového územno-správneho členenia Slovenska (KURS2001 v znení KURS2011) leží obec Urmince v záujmovom území centra osídlenia druhej skupiny – mesta Topoľčany a v dosahu pôsobnosti topoľčianskeho ťažiska osídlenia tretej úrovne a ponitrianskej rozvojovej osi Trenčín – Bánovce nad Bebravou – Topoľčany – Nitra – Nové Zámky – Komárno.

V okolitej sídelnej štruktúre obce Urmince dominuje okresné mesto Topoľčany. Hranice katastrálneho územia obce Urmince susedia s katastrom obcí Chrabrany, Nemčice, Veľké Dvorany, Horné Obdokovce a Horné Štitáre.

Medziobecná spolupráca sa rozvíja aj na regionálnej a subregionálnej úrovni. Obec je členom Združenia miest a obcí Slovenska a regionálneho združenia miest a obcí Tribečsko - Inovecký región (RZMO TIR). Obec je členom aj OZ RADOŠINKA – partnerstva zástupcov verejného, súkromného a občianskeho sektora, ktoré pôsobí na území 30 obcí. Cieľom OZ RADOŠINKA je zvýšiť štandard životných podmienok obyvateľov OZ, ako aj celkové zatraktívnenie územia vytvorením udržateľnej kvality životného prostredia. V programovacom období 2014 – 2020 vypracuje integrovanú stratégiu rozvoja územia mikroregiónu miestna

akčná skupina MAS Radošinka, prostredníctvom ktorej budú do praxe zavádzané princípy prístupu Leader.

Z HISTÓRIE OBCE

Vznik obce sa datuje do 11. – 12. storočia a prvá dokladová listina z roku 1156 sa nachádza v múzeu v Budapešti. Ďalšia dokladová listina pochádza z roku 1291 a obec je v nej pomenovaná Eurmen. Názov obce sa niekoľkokrát menil. V roku 1335 sa spomína ako Urmen a roku 1786 ako Urmincze. Dnešný názov Urmince dostala obec v roku 1920. K obci patrí aj osada Kláčany, ktorá sa spomína už v roku 1316 ako Chele, Kelechen.

Obec patrila rodine Cabajoskovcov, v roku 1481 rodine Dvoranskovcov. V 16. storočí patrila Babindolskovcom, Dolgošovcom, do roku 1687 Berényiovcom, neskoršie panstvu Ludanice. V roku 1753 vlastnila obec Urmince manželka grófa Jozefa Erdődyho. Z tohto roku sa zachoval aj súpis pozemkov v katastri obce. Dozvedáme sa aj, že v obci sa nachádza 28 opustených polovičných sedliackych usadlostí.

Obyvatelia obce sa zaoberali poľnohospodárstvom a vinohradníctvom.

A.I.2. PRÍRODNÝ A KRAJINNÝ POTENCIÁL

GEOGRAFICKÝ A GEOMORFOLOGICKÝ OPIS

Urmince sú situované na súradniciach 18° 5' 52.08" východnej zemepisnej dĺžky a 48° 32' 2.4" severnej zemepisnej šírky. Urmince ležia v strednej časti Nitrianskej sprašovej pahorkatiny v krátkom bočnom údolí na dolnom toku Bojnianky. Geograficky je obec súčasťou mierne zvlnenej Bojnianskej pahorkatiny. Rozprestiera sa na severovýchodnom svahu vrchu Viecha a po oboch stranách dolného toku potoka Bojnianka. Stred obce má nadmorskú výšku 199 m n. m., chotár 168 – 238 m n. m.. Povrch chotára s krátkymi chrbtami tvoria mladotretohorné uloženiny pokryté sprašou. Je odlesnený, len miestami sú zvyšky nízkych dúbav. Má hnedozemné pôdy.

PÔDNE POMERY

K. ú. obce Urmince sa rozprestiera na ploche 1090,9 ha. Z celkovej výmery pôdneho fondu zaberá poľnohospodárska pôda 88,2%. V rámci nej má najväčší záber orná pôda (91,7%). V rámci nepoľnohospodárskeho pôdneho fondu má najväčšie zastúpenie zastavaná plocha (60,4%).

Tabuľka 4 – Členenie pôdneho fondu v katastrálnych území obce v ha (zaokrúhlené hodnoty)

Kataster Spolu	POĽNOHOSPODÁRSKA PÔDA (ha)							NEPOĽNOHOSPODÁRSKA PÔDA (ha)				
	Orná pôda	Ovocný sad	Vinice	Záhrady	Chmeľnica	TTP	Σ	Lesná Pôda	Vodná plocha	Zastavaná plocha	Ostatná pôda	Σ
1090,9	882,1	8,3	7,4	45,7	17,5	1	962	41,9	5,6	77,9	3,5	128,9

Zdroj: Štatistický úrad SR

HYDROLOGICKÉ POMERY

K. ú. obce Urmince patrí do povodia Váhu – do jeho čiastkového povodia hornej Nitry. Urmince sa rozprestierajú po oboch stranách dolného toku potoka Bojnianka. Je to pravostranný prítok Nitry s dĺžkou 25 km, je tokom IV. rádu. Pramení v Považskom Inovci, v podcelku Nízky Inovec. V Urminciach tečie východným smerom. Preteká okrajom osady Kláčany, v blízkosti obce Chrabrany priberá zľava svoj najvýznamnejší prítok, Zľavský potok.

Obec plánuje úpravu vodného toku Bojnianka v intraviláne – po dohode so správcom vodného toku.

OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

Ochranu prírody a krajiny s vyčlenením územnej a druhovej ochrany, resp. ochrany stromov zabezpečuje zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, ktorého hlavným poslaním je obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny a znížiť jej ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takýchto zásahov.

Pre územnú ochranu sa ustanovuje päť stupňov ochrany. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje. V prevažnej väčšine k. ú. obce platí prvý stupeň ochrany a platia tu podmienky ochrany podľa § 12 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Do k. ú. obce nezasahuje územie NATURA 2000 (ani chránená krajinná oblasť, ani chránené vtáčie územie).

A.I.3. DEMOGRAFICKÝ POTENCIÁL

Jedným z najvýznamnejších rozvojových potenciálov každého územia je ľudský potenciál. Čím vyšší je prírastok obyvateľstva a pomalší proces populačného starnutia, tým je populačný potenciál územia vyšší a naopak. Ide len o čisto demograficky vymedzený populačný potenciál, preto tieto údaje nehovoria nič o jeho realizácii, ktorá je závislá od vonkajších podmienok (hlavne sociálno-ekonomických) a od vzdelanostnej a profesijnej štruktúry obyvateľstva.

VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV

Počtom 684 922 obyvateľov k 31.12.2014 sa Nitriansky kraj zaraďuje na 4. miesto v medzikrajskom porovnaní s podielom 12,6 % na úhrne SR. S hustotou osídlenia 107,9 obyvateľov na km² je piatym najobývanejším krajom SR. NSK svojou rozlohou 6 343,8 km² zaberá 13 % územia Slovenskej republiky. Nitriansky kraj sa člení na 7 okresov. Najväčšiu hustotu zaľudnenia (183,9 obyv./km²) má okres Nitra, čo vyplýva aj z lokalizácie krajského mesta Nitra. K 31.12.2014 žilo v Urminciach celkom 1414 obyvateľov a hustota osídlenia dosahovala až 129,6 obyvateľov na km².

Tabuľka 5 - Počet obyvateľov a hustota obyvateľstva k 31.12.2014

ÚZEMIE	POČET TBO	VÝMERA V KM ²	HUSTOTA
Urmince	1 414	10,91	129,6
Okres Topoľčany	71 586	597,64	119,8
NSK	684 922	6 343,73	107,9
SR	5 421 349	49 036	110,6

Zdroj: Štatistický úrad SR

V časovom horizonte rokov 2006 až 2010 sa v Urminciach prejavovali tendencie znižovania počtu obyvateľstva. Počet obyvateľov obce od roku 2011 stagnuje.

Tabuľka 6 - Vývoj počtu obyvateľov v obci Urmince v rokoch 2006 - 2014

ROK	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov	1 377	1 390	1 409	1 409	1 428	1 413	1 409	1 415	1 414

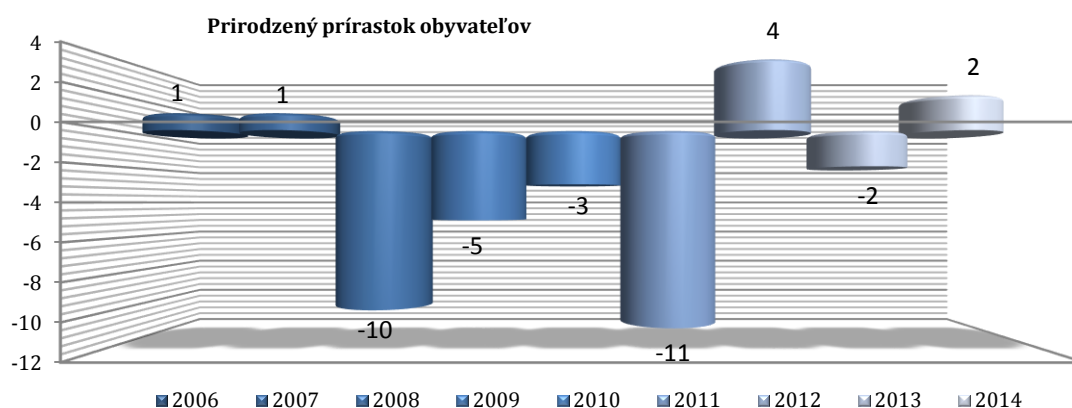
Zdroj: Štatistický úrad SR

Vývoj počtu obyvateľov je výsledkom reprodukcie populácie (prirodzeného prírastku/úbytku) a jej priestorového pohybu (migrácie). Celkový prírastok obyvateľov je spôsobený v obci Urmince pozitívnym migračným saldom. V priebehu rokov 2006 – 2014 v obci síce zomrelo v priemere až o 19% viac obyvateľov ako sa narodilo, ale do obce sa prisťahovalo až o 25,5% obyvateľov viac, ako sa z nej odsťahovalo.

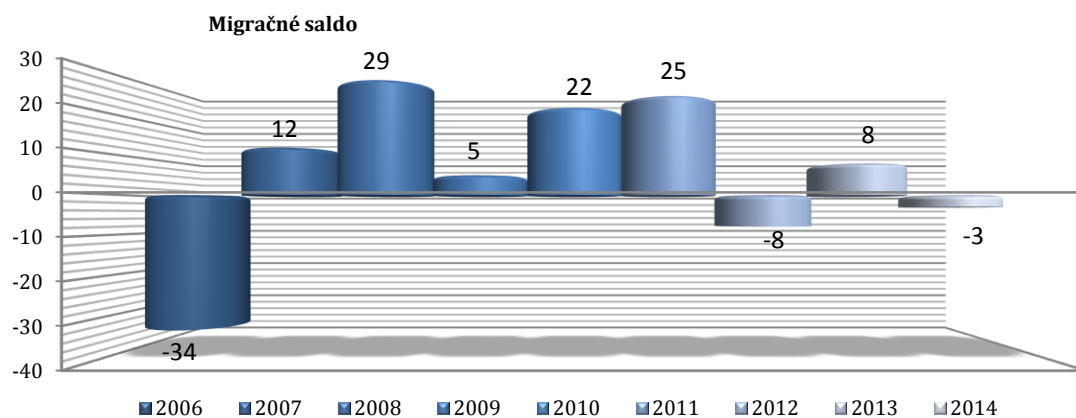
Tabuľka 7 - Prirodzený prírastok obyvateľov, migračné saldo a celkový prírastok obyvateľov obce Urmince

ROK	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Narodení	12	14	11	15	13	8	16	15	15
Zomrelí	11	13	21	20	16	19	12	17	13
Prirodzený	1	1	-10	-5	-3	-11	4	-2	2
Prisťahovaní	8	33	53	21	34	40	24	40	23
Odsťahovaní	42	21	24	16	12	15	32	32	26
Migračné saldo	-34	12	29	5	22	25	-8	8	-3
CELKOVÝ PRÍRASTOK	-33	13	19	0	19	14	-4	6	-1

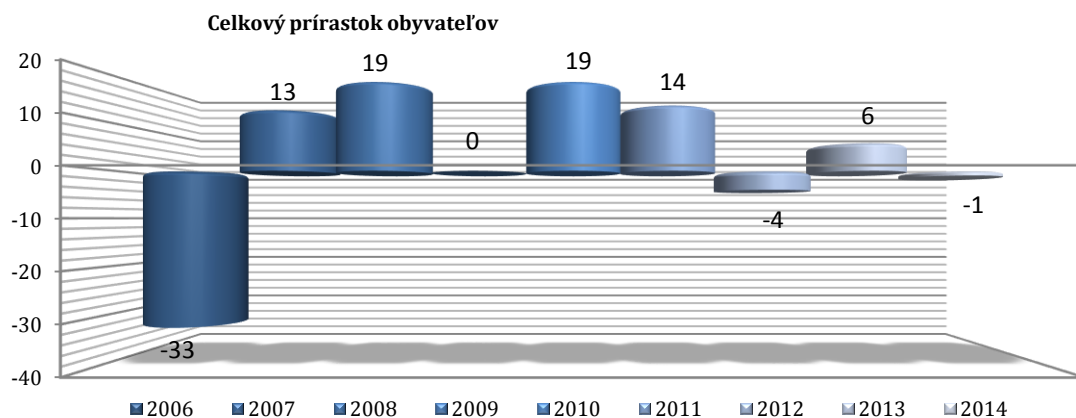
Zdroj: Štatistický úrad SR

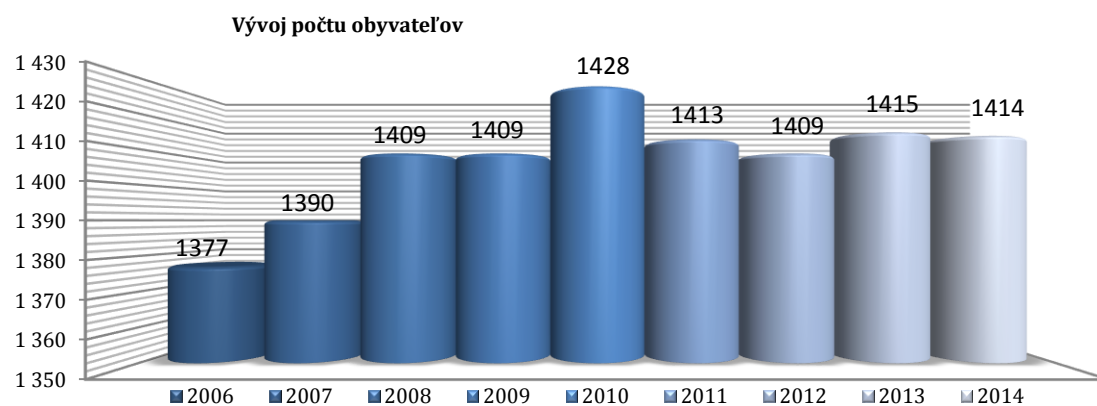
Graf 1 – Zdroj: Tabuľka 7

Graf 2 – Zdroj: Tabuľka 7

Graf 3 – Zdroj: Tabuľka 7

Graf 4 – Zdroj: Tabuľka 6

VEKOVÉ ZLOŽENIE OBYVATELSTVA

Veková štruktúra obyvateľstva je obrazom demografických procesov z minulosti i obrazom budúceho demografického vývoja. Ak porovnáme vekové zloženie obyvateľov obce Urmince s krajskou a okresnou úrovňou, vidíme, že údaje obce sú komparatívne výhodné voči krajskému a okresnému priemeru – hlavne kvôli väčšiemu podielu detskej zložky populácie.

Tabuľka 8 – Porovnanie regionálnych údajov s obcou Urmince k 31.12.2014

Vekové zložky obyvateľov	Urmince		Okres Topoľčany		NSK	
	absolútne	v %	absolútne	v %	absolútne	v %
Predproduktívna zložka 0-14 rokov	211	14,92	9 568	13,37	91 506	13,36
Produktívna zložka 15 – 64 r.	987	69,80	51 257	71,60	489 153	71,42
Poproduktívna zložka 65 rokov +	216	15,28	10 761	15,03	104 263	15,22
SPOLU	1 414		71 586		684 922	

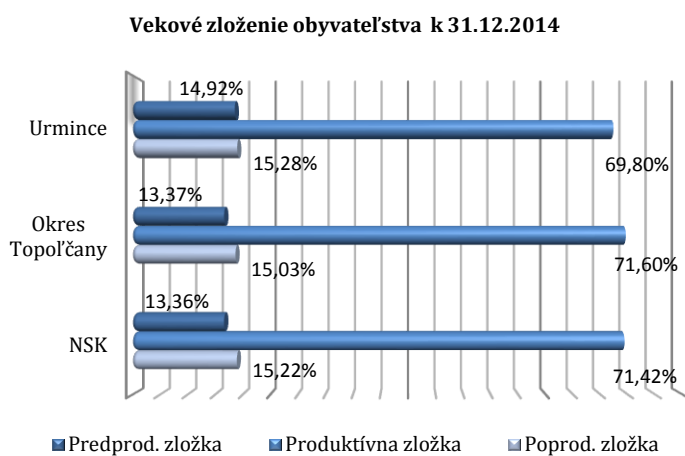
Zdroj: Štatistický úrad SR

Z retrospektívneho pohľadu na vývoj vekového zloženia obyvateľstva v Urminciach vyplýva, že tento aspekt demografického vývoja je priaznivý: podiel osôb v poproduktívnom a veku mierne klesal, pričom podiel obyvateľstva v predproduktívnom veku rástol.

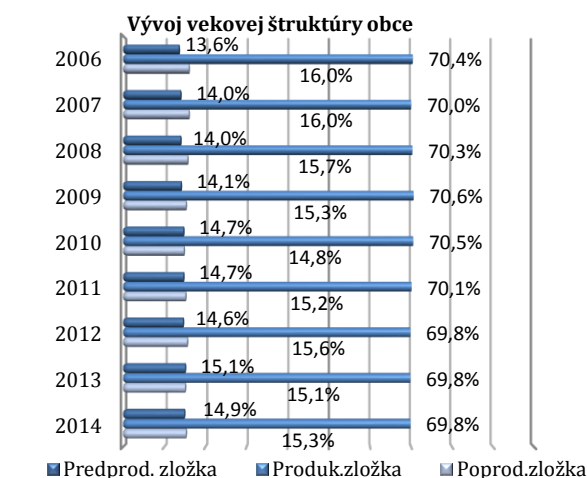
Tabuľka 9 - Vývoj vekovej štruktúry obyvateľov obce Urmince 2006 -2014

Veková štruktúra	ROK									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Predproduktívna	188	194	198	199	210	207	205	214	211	
Produktívna	969	974	990	995	1 006	991	984	988	987	
Poproduktívna	220	222	221	215	212	215	220	213	216	
SPOLU	1 377	1 390	1 409	1 409	1 428	1 413	1 409	1 415	1 414	

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf 5 – Zdroj: Tabuľka 8

Graf 6 – Zdroj: Tabuľka 9

Starnutie populácie je globálny fenomén, aj na Slovensku je hlavným vývojovým trendom, jednotlivé regióny sa líšia len tempom starnutia. Úroveň populačného starnutia dobre vystihujú priemerný vek obyvateľstva a index starnutia, ktoré majú stúpajúcu tendenciu. **Priemerný vek** obyvateľstva obce Urmince k 31.12.2014 dosiahol hodnotu 41,15. Z údajov Tabuľky č.10 vyplýva, že hodnota tohto ukazovateľa obce je síce nevýhodnejšia ako celoštátny priemer, avšak je priaznivejšia ako a okresná a krajská hodnota.

Index starnutia (počet osôb vo veku 65 a viac pripadajúcich na 100 osôb vo veku 0-14 rokov) obce k 31.12.2014 bol 102,37, čo znamená, že na 100 obyvateľov vo vekovej skupine 0-14-ročných pripadlo viac ako 102 osôb starších ako 65 rokov. Hodnota tohto ukazovateľa obce je tiež menej priaznivá ako celoštátna hodnota, ale je výhodnejšia ako krajský a okresný index.

Index ekonomického zaťaženia (počet obyvateľstva v neproduktívnom veku pripadajúcich na 100 osôb v produktívnom veku), ktorý vyjadruje akou mierou je v populácii zaťažená produktívna zložka obyvateľstva neproduktívnou zložkou, v SR od začiatku 80. rokov klesal. Vplyvom starnutia populácie však došlo v roku 2009 k otočeniu trendu, od vtedy už rastie. Pri tomto indexe môžeme konštatovať, že hodnota vykazovaná v obci Urmince (43,26) je nevýhodnejšia ako na úrovni okresu, kraja a štátu.

Tabuľka 10 – Priemerný vek obyvateľov, index starnutia a index ekonomického zaťaženia k 31.12.2014

Región	Priemerný vek obyvateľov	Index starnutia	Index ekonomického zaťaženia
Urmince	41,15	102,37	43,26
Okres Topolčany	41,23	112,47	39,66
NSK	41,38	113,94	40,02
SR	39,87	91,17	41,39

Zdroj: Štatistický úrad SR

ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA POHLAVIA

V štruktúre obyvateľov obce Urmince podľa pohlavia mierne dominujú ženy (53,25%), v rámci kraja a SR je situácia podobná.

Tabuľka 11 – Porovnanie SR, krajskej štruktúry s obcou Urmince k 31.12.2014

Štruktúra podľa pohlavia	Urmince		NSK		SR	
	absolútne	v %	absolútne	v %	absolútne	v %
Ženy	753	53,25	352 133	51,41	2 779 021	51,3
Muži	661	46,75	332 789	48,59	2 642 328	48,7
SPOLU	1 414		684 922		5 421 349	

Zdroj: Štatistický úrad SR

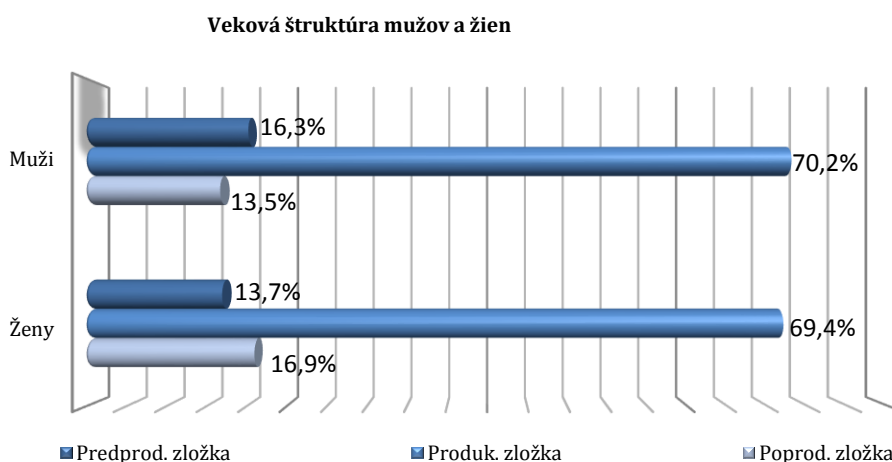
Veková štruktúra mužov v obci Urmince je priaznivejšia ako veková štruktúra žien, čo zodpovedá krajskej a celoštátnej situácii. Podiel detskej zložky u mužov v Urminciach je väčší ako u žien, muži majú v produktívnom veku vyššiu mieru zastúpenia ako ženy, a v poproduktívnom veku zase oveľa nižšiu. Mužská populácia má aj nižší priemerný vek (39,75)

ako ženská populácia (42,39) a index starnutia (muži:82,41, ženy:123,3), resp. index ekonomického zaťaženia (muži:42,46, ženy:43,98) tiež dosahujú oveľa priaznivejšie hodnoty u mužov.

Tabuľka 12 – Veková štruktúra mužov a žien obce Urmince k 31.12.2014

Počet obyvateľov k 31.12.2014		V tom vo veku					
		Predprod.	Produktívni	Poprodukt.	Predprod.	Produktívni	Poprodukt.
		absolútne hodnoty			relatívne hodnoty (v %)		
Ženy	753	103	523	127	13,7	69,4	16,9
Muži	661	108	464	89	16,3	70,2	13,5
Spolu	1414	211	987	216	14,9	69,8	15,3

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf 7 – Zdroj: Tabuľka 12

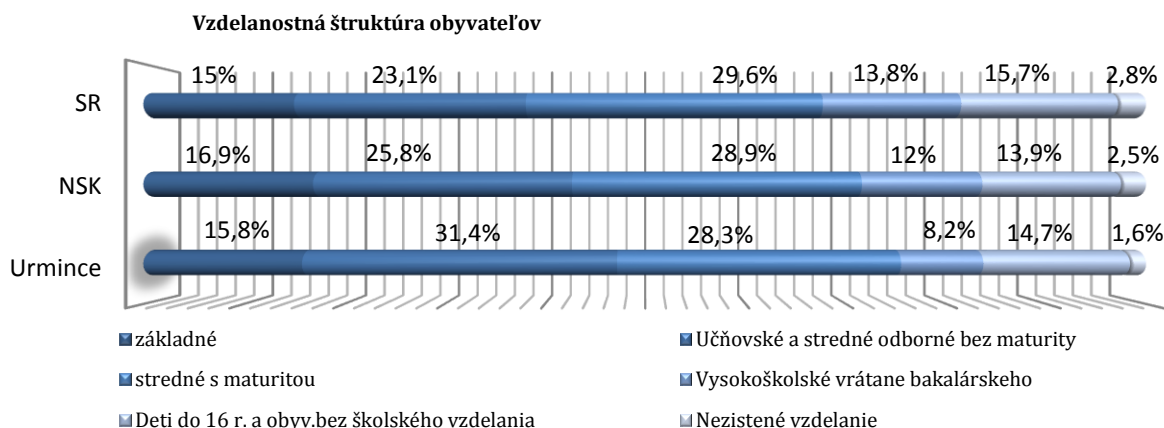
VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA

Podľa ukončeného stupňa vzdelania v Urminciach dominujú obyvatelia s učňovským a stredným odborným vzdelaním bez maturity (31,4%) a s maturitou (28,3%). Túto štruktúru dopĺňajú obyvatelia so základným vzdelaním (15,8%). Po porovnaní vzdelanostnej štruktúry obyvateľov Urminciach so vzdelanostným zložením populácie Nitrianskeho kraja a SR vidíme, že v obci podiel ľudí s vysokoškolským vzdelaním nedosahuje hodnoty krajského a celoslovenského podielu.

Tabuľka 13 - Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce – relatívne hodnoty

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Podiel obyvateľov (v %)		
	Urmince	NSK	SR
základné	15,8	16,9	15,0
Učňovské a stredné odborné bez maturity	31,4	25,8	23,1
Úplné stredné učňovské a úplné stredné s maturitou, úplné stredné všeobecné a vyššie odborné	28,3	28,9	29,6
Vysokoškolské vrátane bakalárskeho	8,2	12	13,8
Deti do 16 rokov a obyvatelia bez školského vzdelania	14,7	13,9	15,7
Nezistené vzdelanie	1,6	2,5	2,8

Zdroj: SODB 2011 – Štatistický úrad SR

Graf 8 – Zdroj: Tabuľka 13

NÁBOŽENSKÁ A NÁRODNOSTNÁ ŠTRUKTÚRA

Obec je z hľadiska vierovyznania homogénnym územím. Drvivá väčšina (93,5%) obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi a len necelé 1% populácie k evanjelickej cirkvi. 3,4% populácie obce je bez vyznania.

Národnostný profil obce je tiež homogénny, až 98,9 % z celkového počtu obyvateľov je slovenskej národnosti. Z ostatných národnostných menšín žijú na území obce ešte zástupcovia ukrajinskej a českej národnosti, avšak ich podiel na populácii je veľmi nízky.

Tabuľka 14 - Religiózna a národnostná štruktúra obyvateľstva

NÁBOŽENSKÉ VYZNANIE / CIRKEV	Relatívne hodnoty (%)	NÁRODNOSŤ	Relatívne hodnoty (%)
Rímskokatolícka cirkev	93,5	Slovenská	98,9
Evanjelická cirkev	0,8	Ukrajinská	0,1
Bez vyznania	3,4	Česká	0,2
Ostatné, nezistené	2,3	Ostatné, nezistené	0,8

Zdroj: SODB 2011 – Štatistický úrad SR

KVALITA DEMOGRAFICKEJ ŠTRUKTÚRY

Základný ukazovateľ úrovne životných podmienok obyvateľstva – **stredná dĺžka života** pri narodení (nádej na dožitie) sa dlhodobo zvyšuje i keď pomalým tempom v celej SR, ale musíme poznamenať, že Slovensko v rámci krajín EÚ 28 patrí ku krajinám s najnižšou strednou dĺžkou života pri narodení. Aktuálnym trendom je pomalé približovanie sa hodnôt strednej dĺžky života mužov (v roku 2014: 73,19 rokov) a žien (v roku 2014: 80 rokov) – kým začiatkom 90. rokov bol rozdiel takmer 9 rokov, v roku 2014 sa znížil na 6,81 roka).

Pre Slovensko je charakteristický dlhodobý pokles plodnosti a pôrodnosti. Ako celý Nitriansky kraj, aj okres Topolčany patrí k regiónom s nižšou **pôrodnosťou** (natalita - počet živonarodených detí na 1000 obyvateľov), avšak v obci Urmince je tento ukazovateľ priaznivejší – dokonca vykazuje výhodnejšie hodnoty ako celoslovenský priemer.

Populačný vývoj ovplyvňuje aj **potratovosť**, na ktorú má určitý podiel aj environmentálny aspekt, nakoľko pôsobenie škodlivín v ovzduší, vode a potravinách sa dokázateľne negatívne prejavuje najmä u tehotných žien. Počet potratov na 1000 obyvateľov v Urminciach je nižší ako v rámci okresu, kraja a štátu.

Úmrtnosť (mortalita) - počet zomretých na 1000 obyvateľov odráža ekonomické, kultúrne, životné a pracovné podmienky, ale bezprostredne ju ovplyvňuje aj veková štruktúra obyvateľstva. Nitriansky kraj patrí k regiónom s vysokou mortalitou. Pre Urmince je však vzhľadom na priaznivú vekovú štruktúru charakteristická nižšia úmrtnosť, ako celoštátny, krajský a okresný priemer.

V **úmrtnosti podľa príčin smrti**, podobne ako v celej SR, tak aj v Nitrianskom kraji dominuje úmrtnosť na ochorenia obehovej sústavy, predovšetkým ischemické choroby srdca. Druhou najčastejšou príčinou úmrtí obyvateľstva sú naďalej nádory. Tretie miesto u mužov patrí úmrtnosti v dôsledku poranení a otráv, tretie miesto u žien sú choroby dýchacej sústavy.

Tabuľka 15 – Pôrodnosť, potratovosť a úmrtnosť k 31.12.2014

Región	Pôrodnosť	Potratovosť	Úmrtnosť
Urmince	10,6‰	0,71‰	9,19‰
Okres Topolčany	8,18 ‰	2,48 ‰	10,93 ‰
NSK	8,81 ‰	3,27 ‰	11,14 ‰
SR	10,16 ‰	2,88 ‰	9,48 ‰

Zdroj: Štatistický úrad SR

A.I.4. TRH PRÁCE

Medzi kľúčové ukazovatele, ktoré poukazujú na vyspelosť hospodárstva a sú relevantné k informáciám pre sociálno-ekonomický prehľad, patria aj indikátory situácie trhu práce. Pri analýze stavu a vývoja na trhu práce sa berie do úvahy populácia v produktívnom a poproduktívnom veku (t.j. všetky osoby vo veku od 15 rokov). Za pracovnú silu – ekonomicky aktívnych obyvateľov (EAO) sa považujú všetky osoby vo veku od 15 rokov, ktoré patria medzi zamestnaných alebo nezamestnaných. Ekonomicky neaktívnych obyvateľov (ENO) – osoby mimo trhu práce tvoria študenti, ľudia na starobnom, predčasnom a invalidnom dôchodku, osoby mladšie ako 15 rokov, osoby v domácnosti, na rodičovskej dovolenke, dlhodobo PN a osoby, ktoré nechcú pracovať.

Východiskovým ukazovateľom situácie trhu práce je **miera ekonomickej aktivity**, ktorá udáva, aká časť obyvateľstva od 15 rokov života patrí do skupiny EAO. Ďalšími dôležitými indikátormi trhu práce je miera zamestnanosti a miera nezamestnanosti. Kým **miera nezamestnanosti** predstavuje podiel nezamestnaných na celkovom ekonomicky aktívnom

obyvateľstve (EAO), **miera zamestnanosti** vyjadruje pomer zamestnaných k celkovému počtu obyvateľov vo veku od 15 rokov (EAO+ENO).

EKONOMICKY AKTÍVNE OBYVATEĽSTVO

Početnosť aj štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva sú výrazne ovplyvňované demografickým vývojom sledovanej oblasti. Hlavným faktorom, ktorý priamo ovplyvňuje vývoj pracovnej sily je starnutie obyvateľstva. Znižovanie obyvateľstva v produktívnom veku a zvyšovanie v poproduktívnom veku spôsobuje pokles a starnutie pracovnej sily ako aj zvýšenie ekonomického zaťaženia obyvateľstva.

V porovnaní s celoslovenským priemerom má Nitriansky kraj nižšiu mieru ekonomickej aktivity. Tabuľka č. 16 ukazuje mieru ekonomickej aktivity na celonárodnej a krajskej úrovni v časovom horizonte rokov 2006 - 2014. Môžeme vidieť, že NSK dlhodobo vykazuje mierne nepriaznivejšie hodnoty ako celoštátny priemer. V obci Urmince sa táto miera podľa údajov zo sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 pohybovala pod krajskou, okresnou i celoslovenskou úrovňou (51%).

Tabuľka 16 – Vývoj miery ekonomickej aktivity v rokoch 2006 - 2014

Rok / Región	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
NSK	56,9 %	58,0 %	59,5 %	57,7 %	57,9 %	57,4 %	58,0 %	57,9 %	58,5 %
SR	59,1 %	58,8 %	59,4 %	58,9 %	59,0 %	58,8 %	59,2 %	59,3 %	59,4 %

Zdroj: Štatistický úrad SR

ZAMESTNANOSŤ A JEJ ŠTRUKTÚRA

Zmeny prebiehajúce vo vývoji hospodárstva SR sa premietali aj do vývoja zamestnanosti. Na trhu práce po období rastu s vrcholom v roku 2008 nastal hlboký pokles zamestnanosti ako dôsledok celosvetovej hospodárskej krízy. Od roku 2011 sa počet pracujúcich opätovne začal postupne zvyšovať. Vývoj miery zamestnanosti na národnej úrovni ukazuje Tabuľka č.17.

Tabuľka 17 – Vývoj miery zamestnanosti v rokoch 2006 - 2014

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SR	59,4 %	60,7 %	62,3 %	60,1 %	58,8 %	59,3 %	59,7 %	59,9 %	61,0%

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vo všeobecnosti môžeme konštatovať, že pre obyvateľov obce Urmince sú v okolí možnosti nájsť si prácu. Drvivá väčšina ekonomicky aktívnych obyvateľov dochádza za prácou mimo obec (podľa výsledkov zo sčítania obyvateľstva v roku 2011 je to 86,5%).

Pod vplyvom zmien vo vývoji hospodárstva sa uskutočňovali zmeny aj v štruktúre zamestnanosti Slovenska. **Sektorová štruktúra** sa menila v prospech terciárneho sektora (služby), ktorého podiel vzrástol z 58,5 % v roku 2009 na 60,9 % v roku 2013 pri poklese podielu zamestnanosti v primárnom sektore (pôdohospodárstva) o 0,3 p. b. a takisto v sekundárnom sektore (priemyslu a stavebníctva) o 2,1 p. b. V priebehu sledovaného obdobia

sa zamestnanosť vo verejnom sektore postupne zvyšovala (o 2,5 %). Tabuľka č.18 ukazuje sektorovú štruktúru zamestnanosti v obci Urmince na základe údajov zo sčítania obyvateľstva v roku 2011: najviac ľudí pracovalo v terciárnom sektore, o niečo menej v sekundárnom sektore.

Tabuľka 18 – Sektorová štruktúra zamestnanosti v obci Urmince

Sektorová štruktúra	2011
Primárny sektor	8 %
Sekundárny sektor	41 %
Terciárny sektor	51 %

Zdroj: Štatistický úrad SR

Zmenila sa aj **odvetvová štruktúra** zamestnanosti v SR. Pokles zamestnanosti sa prejavil v hospodárstve v roku 2013 v porovnaní s rokom 2009 v takmer polovici odvetví, najviac v priemysle, stavebníctve, veľkoobchode a maloobchode, odborných, vedeckých a technických činnostiach a pôdohospodárstve. Najväčší prírastok pracujúcich v segmente trhových služieb bol zaznamenaný v administratívnych službách a ubytovacích a stravovacích službách. V súčasnom období je odvetvím s najvyššou zamestnanosťou stále priemysel. Podiel tohto odvetvia na celkovej zamestnanosti v roku 2013 dosahoval hodnotu na celoslovenskej úrovni 28,4 %.

NEZAMESTNANOSŤ A ŠTRUKTÚRA NEZAMESTNANÝCH

Výkyvy na trhu práce v období rokov 2009 až 2013 boli sprevádzané celkovým rastom nezamestnanosti. Na konci sledovaného obdobia 2006 – 2014 sa nezamestnanosť v hospodárstve SR postupne zvyšovala, pričom počet nezamestnaných mužov vzrástol viac ako počet nezamestnaných žien. Priemerná miera evidovanej nezamestnanosti klesla v roku 2014 na 12,29%. Dôsledkom nerovnomerného rozvojového potenciálu jednotlivých regiónov existujú značné rozdiely v regionálnej miere evidovanej nezamestnanosti. Rozpätie medzi okresom s najnižšou (Bratislava 4,9 %) a najvyššou mierou evidovanej nezamestnanosti (Rimavská Sobota 31,2%) ku koncu roka 2013 bolo až 26,3 p. b.

Na úrovni okresov Nitrianskeho kraja najvyššiu mieru nezamestnanosti v roku 2014 vykazovali okresy Komárno (15,5%) a Levice (12,9%). Nižšiu mieru nezamestnanosti ako je krajská úroveň vykazuje okres Topoľčany (11,1%), Nové Zámky (10,9%), Zlaté Moravce (10,4%), Nitra (8,6%) a okres Šaľa (8,5%). Miera nezamestnanosti v Nitrianskom kraji a v okrese Topoľčany počas sledovaného obdobia bola nižšia ako priemer v SR.

Tabuľka 19 – Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti (v %) v rokoch 2006 – 2014

Región/rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Okr. Topoľčany	7,75	6,56	7,01	11,32	11,00	11,61	12,8	12,41	11,08
NSK	9,09	7,1	7,41	11,72	11,76	13,27	14,08	12,52	11,21
SR	9,4	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29

Zdroj: Štatistický úrad SR

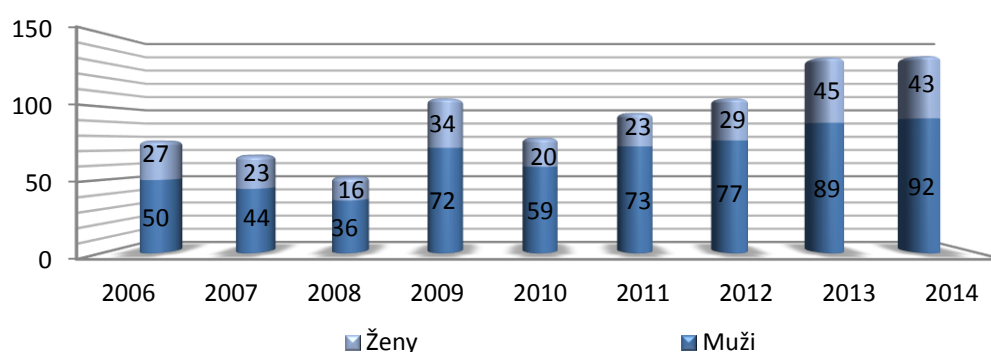
K 31.12.2014 bolo v obci evidovaných 135 uchádzačov o zamestnanie. Počet nezamestnaných v obci v sledovanom období mal kolísavý charakter. Čo sa týka štruktúry nezamestnaných podľa pohlavia, bol podiel mužov počas celého sledovaného obdobia nad úrovňou 60%.

Tabuľka 20 - Vývoj počtu nezamestnaných v obci Urmince

Rok	2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014	
Pohlavie	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
Počet nezamest.	50	27	44	23	36	16	72	34	59	20	73	23	77	29	89	45	92	43
SPOLU	77		67		52		106		79		96		106		134		135	

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vývoj počtu nezamestnaných

Graf 9 – Zdroj Tabuľka 20

A.I.5. EKONOMICKÝ POTENCIÁL

EKONOMIKA V REGIÓNE

Medzi základné ukazovatele, ktoré poukazujú na vyspelosť hospodárstva a sú relevantné k informáciám pre sociálno-ekonomický prehľad, patrí vytvorený hrubý domáci produkt (HDP). Regionálny hrubý domáci produkt (v bežných cenách) v roku 2011 dosiahol v Nitrianskom kraji 7 889 mil. Eur s podielom na SR 11,4 %. V dynamike rastu HDP bol Nitriansky kraj na prvom mieste v rámci celej SR. Intenzitou tvorby HDP, vyjadrenou v prepočte na obyvateľa, sa v roku 2013 kraj zaradil na štvrté miesto spomedzi všetkých krajov Slovenska.

Skladba priemyselných odvetví je pestrá, dominantné miesto má krajské mesto Nitra, ktorého významným podnikom je Foxconn Slovakia, spol. s r.o. Medzi ťažiskové odvetvia kraja patrí elektrotechnický, strojársky, potravinársky, chemický a gumársky priemysel. V Šali sa nachádza dôležitý chemický závod Duslo, a. s., v ktorom sa vyrábajú sa dusíkaté hnojivá a gumárske chemikálie. Hermetické kompresory pre chladiace zariadenia vyrába spoločnosť Secop s.r.o. v Zlatých Moravciach.

Kraj obhospodaruje najväčšiu výmeru poľnohospodárskej pôdy zo všetkých krajov SR. Patrí k najvýznamnejším producentom poľnohospodárskych plodín ako sú pšenica, jačmeň, kukurica na zrno, hrach jedlý, cukrová repa technická, repka olejnatá, slnečnica na semeno a je

najväčším producentom obilnín, olejnín, strukovín na zrno a hrozna v SR. Hrubá poľnohospodárska produkcia kraja z hrubého obratu tvorí 31,6 % celoštátnej produkcie. Živočíšna výroba sa zameriava na chov hydiny a ošípaných.

Výrazný vplyv pre regionálnu ekonomiku a regionálnu konkurencieschopnosť majú priemyselné parky, v rámci ktorých je možné vytváranie vhodných podmienok pre domácich a zahraničných investorov. Na území NSK sa nachádzajú nasledovné priemyselné parky: Priemyselný park Hurbanovo, Priemyselný park Palárikovo, Priemyselný park Diakovce, Priemyselný park Levice Géňa, Priemyselný park Nitra, Priemyselný park Vráble, Priemyselný park Čab, Priemyselný park Zlaté Moravce, Priemyselný park Štúrovo, Priemyselný park Nesvady. V okrese Topoľčany sa nenachádza ani jeden z nich.

Tabuľka 21 – Významné spoločnosti v Nitrianskom kraji k 31. 12. 2013

Spoločnosť	Krajina pôvodu	Počet zamestnancov	Sektor/Produkt	Mesto
SE Bordnetze - Slovakia	Nemecko	2 693	Automobilové káble	Nitra
KROMBERG Schubert s.r.o.	Rakúsko	2 385	Káblové zväzky	Kolárovo
SEWS Slovakia, s.r.o.	Británia	2 251	Automobilové káble	Topoľčany
RIEKER OBUV s.r.o.	Švajčiarsko	2 134	Obuv	Komárno
Slovenské energetické strojárne, a.s.	Slovensko	2 036	Turbíny, hydraulické zariadenia	Tlmače
OSRAM Slovakia, a.s.	Nemecko	1 917	Elektrotechnika	Nové Zámky
Duslo a.s.	Česko	1 907	Hnojivá	Šaľa
Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s.	Slovensko	1 550	Distribúcia vody	Nitra
FOXCONN Slovakia	Japonsko	1 300	Výroba digitálnej elektroniky	Nitra
MATADOR Automotive Vráble	Slovensko	1 205	Časti automobilov, pneumatiky	Vráble
DanfossCompressoors, spol. s.r.o.	Dánsko	1 200	Kompresory	Zlaté Moravce
Hefra Vráble s.r.o.	Nemecko	1 200	Káble a plasty	Vráble
KongsbergDriveline Systems	Nórsko	1 150	Prevodové systémy	Vráble
EUROOBUV s.r.o.	Švajčiarsko	1 100	Obuv	Komárno
DECODOM s.r.o.	Slovensko	1 018	Nábytok	Topoľčany
Heineken Slovensko s.r.o.	Rakúsko	765	Nápoje	Hurbanovo
ARRIVA Nové Zámky a.s.	Nemecko	689	Osobná preprava	Nové Zámky
INVEST IN a.s.	Slovensko	600	Betón	Šaľa
PLASTIKA a.s.	Slovensko	524	Plastické výrobky a rúry	Nitra

Zdroj: Global Slovakia, 2013, ÚNSK

V Nitrianskom kraji v celkovom počte právnych subjektov dominujú fyzické osoby (FO - 62,66%), právnické osoby (PO) majú 37,34%-ný podiel. V skupine FO majú jednoznačnú prevahu živnostníci (až 90,49% FO), samostatne hospodáriaci roľníci (SHR) majú 3,06%-né a ostatné fyzické osoby (slobodné povolania – advokáti, komerční právnici, lekári, audítori a iné) 6,45%-né zastúpenie. Tabuľka č.22 ukazuje, že štruktúra právnych subjektov v rámci okresu a obce je podobná s tým, že v obci Urmince z celkového počtu právnych subjektov tvoria FO ešte väčší podiel (82,65%).

Tabuľka 22 – Právne subjekty registrované k 31. 12. 2014

Právny subjekt	NSK	Relatívne (%)	Okres Topoľčany	Relatívne (%)	Urmince	Relatívne (%)
PRÁVNICKÉ OSOBY celkom	27 881	37,34	2 044	29,10	17	17,35
v tom: ziskové	21 380	76,68	1 498	73,29	9	52,94
neziskové	6 501	23,32	546	26,71	8	47,06
FYZICKÉ OSOBY celkom	46 779	62,66	4 980	70,90	81	82,65
v tom: živnostníci	42 332	90,49	4 566	91,69	71	87,65
SHR	1 430	3,06	126	2,53	4	4,94
ostatné fyzické osoby *)	3 017	6,45	288	5,78	6	7,41
SPOLU	74 660	100	7 024	100	98	100

*) (advokáti, komerční právnici, lekári, audítori a iné)

Zdroj: Štatistický úrad SR

Z hľadiska právnej formy podnikov v NSK prevažovali spoločnosti s ručením obmedzeným. Podľa vlastníctva tvorili podniky v súkromnom sektore. Vo veľkostnej štruktúre podnikov najpočetnejšiu skupinu tvorili malé podniky.

EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA OBCE

Ekonomická základňa obce Urmince je tvorená najmä súkromným sektorom. Štruktúra podnikateľskej sféry približne zodpovedá krajskému zloženiu: z celkového počtu podnikateľských subjektov disponujú väčším podielom fyzické osoby. Na území obce majú svoje sídlo aj malé firmy typu právnických osôb (s.r.o.). Zastúpenie majú aj samostatne hospodáriaci roľníci a ostatné fyzické osoby (viď Tabuľka 22).

Tabuľka 23 – Evidencia TOP podnikateľských subjektov na území obce Urmince

Názov / Právna forma / IČO	Predmet podnikania
1. Poľnohospodárske družstvo Zlatý Klas Urmince/00 205 796	poľnohospodárska výroba, spracovanie poľnohospodárskych výrobkov
2. Pizzeria u Mokoša/FO/37284029	Reštauračné služby
3. Anna Hubová Súkromná zubná technika/FO/31843786	Zubná technika
4. Marianna Chudá Fit šport/FO/40360458	Masérské služby Prevádzkovanie zariadení slúžiacich na regeneráciu a rekondíciu

Zdroj: Obecný úrad

CESTOVNÝ RUCH

Cestovný ruch v Nitrianskom kraji sa viaže najmä na lokality s termálnymi prameňmi, kde vyrástli rekreačno - turistické strediská (Komárno, Patince, Štúrovo). Minerálne vody v okrese Levíc ako Santovka a Slatina, sa plnia do fliaš. Najvýznamnejšie kultúrno-historické pamiatky (hrady a zámky) v kraji sú: Levický hrad, hrad Gýmeš (Jelenec), Nitrianky hrad, Oponický hrad, Topoľčiansky hrad, hrad Hrušov (Hostie) a Čierny hrad (Zlatno). Historické sídelné štruktúry má kraj vo forme mestskej pamiatkovej rezervácie Nitra. V okrese Levice sa nachádza pamiatková rezervácia ľudovej architektúry - skalné obydlia v obci Brhlovce. Okrem toho boli vyhlásené nasledovné pamiatkové zóny: Šahy, Komárno, Nitra - Staré mesto (Dolné mesto), Topoľčany, Zlaté Moravce a na vidieku Bátovce (okres Levice). K často navštevovaným miestam patrí aj Arborétum Mlyňany a Národný žrebčín v Topoľčiankach.

Lokalita obce síce nepatrí k turistickým destináciám regiónu, avšak návštevník tu môže nájsť rôzne pamätihodnosti miestneho významu a krásnu prírodu. S cieľom využiť prírodný potenciál územia aj pre potreby cestovného ruchu obec plánuje výstavbu vyhliadkovej veže na kopci Vícha. Termín otvorenia vyhliadkovej veže spojený s oslavami obce (860. výročie prvej písomnej zmienky) je určený na mesiac september 2016. Výstavba cyklotrasy, ktorá by spojila pohoria Inovec a Tribeč, sa plánuje v rámci MAS Radošinka a podporí rozvoj cykloturistiky v okolí.

Obec sa snaží chrániť a udržiavať kultúrno-historické hodnoty obce. Niektoré pamätihodnosti miestneho významu boli v predchádzajúcom programovacom období obnovené, v súčasnosti si rekonštrukciu vyžaduje kríž, pomník a hrob padlých vo svetovej vojne.

A.I.6. INFRAŠTRUKTÚRA A OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

Dôležitým faktorom ovplyvňujúcim ekonomický a sociálny rozvoj obce je vybavenosť územia efektívne fungujúcou infraštruktúrou. Z hľadiska typológie rozlišujeme dopravnú, technickú a sociálnu infraštruktúru.

DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Stredom obce prechádza cesta II. triedy č. 514 spájajúca mestá Topoľčany a Hlohovec. Uvedená štátna cesta sa v obci križuje s cestou III. triedy č. 1708 (pôvodné číslo: 064057), ktorá poskytuje spojenie s cestou prvej triedy I/64 v susednej obci Chrabrany. Cesta I/64 má v rámci celoslovenskej dopravy veľký význam, je súčasťou dopravných nadradených medzinárodných trás a reprezentuje prepojenie cestného ťahu Žilina – Prievidza – Nitra - Komárno. Opravu a údržbu ciest II. a III. triedy na celom území okresu zabezpečuje v zmysle zákona o pozemných komunikáciách Nitriansky samosprávny kraj. Obec zabezpečuje rekonštrukciu a údržbu infraštruktúry miestnych komunikácií a chodníkov.

Sieť miestnych komunikácií v Urminciach je pripojená na štátne cesty. Všetky majú charakter miestnych obslužných komunikácií s priamou obsluhou objektov priľahlej zástavby. Miestne komunikácie v obci Urmince sú v dobrom stave. Pešie komunikácie si vyžadujú rekonštrukciu smerom na Veľké Dvorany pri pohostinstve u Vendelína. Výstavba chodníka je

potrebná pri hlavnej ceste – v dĺžke približne 500 m a oproti kostolu (od súpisného čísla 51 po cestu pod kostolom).

Časť verejných priestranstiev v centre obce bola nedávno revitalizovaná pomocou dotácie, centrálné verejné priestranstvá pred obecným úradom si však vyžadujú rekonštrukciu a doplnenie: budovanie odstavných plôch, vytvorenie oddychovej zóny, osadenie mobiliáru vrátane prvkov detského ihriska, revitalizáciu a výsadbu zelene.

Podmienkou zvýšenia úrovne a kvality dopravnej obslužnosti obce je aj rekonštrukcia a doplnenie dopravného značenia v obci, hlavne na miestnych komunikáciách, ktoré vychádzajú na hlavnú cestu.

V katastri obce nie sú vybudované samostatné cyklistické cesty. Výstavba cyklotrasy sa plánuje v rámci MAS Radošinka. Zámerom je spojiť cyklotrasou pohorie Inovec a Tribeč.

Na preprave cestujúcich sa podieľa železničná aj cestná hromadná doprava. Železnica v Urminciach nie je vybudovaná, najbližšia železničná zastávka na trati Topoľčany – Nitra sa nachádza v susednej obci Chrabrany. Cestná hromadná doprava je do obce realizovaná pravidelnými autobusovými spojmi Slovenskej autobusovej dopravy. Autobusové zastávky sú po rekonštrukcii – vo vyhovujúcom stave.

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Technická infraštruktúra je tvorená energetickými sieťami (na rozvod elektrickej energie, zemného plynu a tepla), environmentálnou infraštruktúrou (vodovodmi, kanalizáciami a čistiarnami odpadových vôd) a informačnou a komunikačnou infraštruktúrou.

ENERGETICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Zásobovanie elektrickou energiou. Obec Urmince je zásobovaná elektrickou energiou na 100%, problémy v tejto oblasti sa nevyskytujú. S cieľom využívať slnečnú energiu na efektívnu výrobu a distribúciu energie plánuje obec v časovom horizonte rokov 2016 – 2020 výstavbu fotovoltaickej elektrárne, t.j. umiestnenie fotovoltaických panelov a vytvorenie fotovoltaického systému napojeného na elektrické rozvody obecných budov (obecný úrad, kultúrny dom, zdravotné stredisko), ktorý bude vyrábať a dodávať elektrickú energiu.

Verejné osvetlenie bolo v obci Urmince postupne obnovené v predchádzajúcom programovacom období a v súčasnosti je v dobrom stave.

Zásobovanie plynom. Urmince sú splynofikované. Pokrytie obce je 100%-né, na plynovod je napojená väčšina domácností. Plyn je využívaný pre potreby varenia, prípravu TÚV a pre potreby vykurovania.

Zásobovanie teplom. Ďalším spôsobom vykurovania domácností v obci Urmince je kúrenie tuhým palivom.

ENVIRONMENTÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou. Obec Urmince má novovybudovaný vlastný verejný vodovod, ktorý obec aj prevádzkuje. Obec je pokrytá vodovodnou sieťou na 100%.

Odvádzanie odpadových vôd. Veľkým problémom obce je aj nevybudovaná kanalizačná sieť. Odpadová voda je zhromažďovaná v žumpách a septikoch, ktoré sú vo viacerých prípadoch priepustné, a ohrozujú tak podzemnú vodu, čo predstavuje reálnu hrozbu pre ich zdravie i pre životné prostredie. Výstavba splaškovej kanalizácie preto patrí medzi priority súčasného programovacieho obdobia. Vzhľadom na finančnú náročnosť projektového zámeru je jeho realizácia možná iba pomocou nenávratného finančného príspevku.

Odvodňovacie kanály. Obec má na odvedenie dažďových vôd z ciest a chodníkov vybudované odvodňovacie kanály približne v polovici obce, do roku 2020 ich plánuje dobudovať na území celej obce.

Odpadové hospodárstvo. V zmysle zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“ na celoštátnej, krajskej, okresnej, ale aj obecnej úrovni a pôvodcom odpadu. Pri riešení problematiky zneškodňovania komunálnych odpadov z územia obce Urmince vychádzajú z cieľov okresnej koncepcie odpadového hospodárstva ako i Programu odpadového hospodárstva obce Urmince, ktoré podrobne riešia povinnosti pôvodcu odpadu.

Na území obce je zavedený separovaný systém zberu komunálnych odpadov v zmysle platnej legislatívy. Vývoz komunálneho odpadu pre obec zabezpečuje zmluvná spoločnosť Marius Pedersen, a.s., prevádzka Piešťany. Zberný dvor, ani kompostovisko sa v obci nenachádzajú, v časovom horizonte do roku 2020 obec mieni vybudovať zberný dvor, ktorého súčasťou bude aj kompostovisko.

Na území obce sa nachádzajú čierne skládky odpadu, ich likvidáciu obec plánuje uskutočniť v súčasnom programovacom období.

INFORMAČNÁ A TELEKOMUNIKAČNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Telekomunikácie a internet. Na území obce Urmince je v prevádzke miestna telekomunikačná sieť. Územie obce je dostatočne pokryté signálom mobilných operátorov.

Podľa údajov zo sčítania obyvateľov v roku 2011 v obci Urmince 36,7% domácností má pripojenie na pevnú telefónnu linku (celoslovenský priemer je 42,3% a priemer v Nitrianskom kraji je 38,7%) a až 86,7% disponuje mobilným telefónom (priemer SR dosahuje 75,9%, krajský priemer 78,8%). 54,7% domácností v Urminciach je vybavených osobným počítačom/notebookom (celonárodný priemer je na úrovni 50,3%, krajský 50,2%) a 52,6% má prístup na internet (priemer SR je 47,6%, priemer NSK 47,4%). Vo vnútri regiónov SR síce prevládajú rozdiely medzi mestami a vidiekom, ale ako vidíme z hore uvedených údajov, vybavenosť domácností v obci Urmince je nad priemerom SR a NSK.

Internetová stránka obce. Obec Urmince má internetovú stránku, ktorú priebežne aktualizuje.

Obecný rozhlas. V celej obci je vybudovaný rozhlas. Jeho stav v súčasnosti už nie je vyhovujúci, vyžaduje si kompletnú rekonštrukciu.

V záujme ľahšej orientácie v obci plánuje samospráva vybudovať **orientačný a informačný systém obce** – osadenie orientačných a informačných tabúl na území obce.

Kamerový systém. Ako súčasť bezpečnostných opatrení plánuje obec nainštalovať kamerový systém. Predmetom projektového zámeru bude inštalácia 10 – 15 kamier monitorujúcich verejné priestranstvá obce (napr. pri škole, kostole, cintoríne, atď.)

SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA OBCE

Nemôže byť snahou obce poskytovať svojim obyvateľom všetky služby verejného charakteru, pretože by to mohlo byť pre malý počet obyvateľov neekonomické a tieto služby by nedosahovali požadovaných kvalít. Obec sa musí preto orientovať na služby obyvateľstvu, ktoré sú v obci vykonávané lepšie a výhodnejšie ako v okolitých sídelných centrách.

ŠKOLSTVO

V obci sa nachádza predškolské aj školské zariadenie. Od roku 2004 je spojená základná škola s materskou školou do jedného právneho subjektu, ktorého zriaďovateľom je obec. Do školy dochádzajú aj žiaci zo susedných obcí – z Horných Štitár, z Hajnej Novej Vsi a Krtoviec.

V školskom roku 2014/2015 sa v škole vyučovalo v 9 ročníkoch v 9 triedach, a ZŠ navštevovalo 175 žiakov, z nich 60 žiakov aj školský klub detí. Pedagogický kolektív tvorí 17 učiteľov. V škole sú zriadené dve triedy ZUŠ – výtvarný odbor a hudobný odbor. Materskú školu navštevovalo 48 detí rozdelených do 2 skupín.

V školskom areáli sa nachádza okrem budovy ZŠ a budovy MŠ aj budova telocvične, oválna bežecká dráha, budova školských dielní, skladu materiálu, trávnaté futbalové ihrisko, asfaltové hádzanárske a volejbalové ihrisko. Ostatná časť areálu školy je zatravnená a vysadená okrasnými drevinami. V roku 2006 bola škola zaradená do celosvetovej siete Eco School.

Budovy MŠ aj ZŠ boli v roku 2012 zrekonštruované pomocou dotácie (zateplenie, výmena okien, strešnej krytiny, obnova interiéru a obstaranie počítačov).

ZDRAVOTNÍCKA A SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

V obci sa nachádza **zdravotné stredisko** – samostatné ambulancie detského lekára, praktického lekára a stomatóloga. Spoločný (obecný) objekt zdravotného strediska a kultúrneho domu je vo vyhovujúcom technickom stave nakoľko je po rekonštrukcii (zateplenie budovy, rekonštrukcia strechy, kúrenia a elektrických rozvodov). S cieľom zvýšiť úroveň poskytovaných

služieb zdravotníckeho zariadenia v súčasnom programovacom období plánuje obec zabezpečiť klimatizáciu pre priestory ambulancií.

Na území obce absentuje zariadenie **sociálnej starostlivosti**. Situácia v tejto oblasti je riešená pomocou najbližších zariadení sociálnych služieb. Sociálnu starostlivosť v obci v súčasnosti predstavuje opatrovateľská služba. Obec plánuje vyriešiť otázku starostlivosti o obyvateľov, ktorí sa vzhľadom na nepriaznivý zdravotný stav, vek alebo sociálnu odkázanosť nedokážu o seba postarať, zriadením Denného stacionára a Zariadenia pre seniorov na území obce. Pred ich zriadením je však nutné zabezpečiť vhodné priestory pre uvedené účely.

ADMINISTRATÍVA

Administratívne, odborné a organizačné práce súvisiace s plnením úloh samosprávy obce vykonáva **Obecný úrad** Urmince v zmysle zákona 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení. Obecný úrad nemá právnu subjektivitu, je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu, a je zložený z pracovníkov obce. V súčasnosti má 5 zamestnancov. Jeho prácu organizuje a vedie starosta – ako najvyšší výkonný orgán obce, organizačný poriadok obecného úradu schvaľuje obecné zastupiteľstvo, ktoré sa skladá z 9 poslancov. Postavenie týchto orgánov je dané ústavou a zákonmi, a sú zvolené v priamych voľbách obyvateľmi obce, ktorí tak nepriamo, prostredníctvom týchto dvoch orgánov vykonávajú samosprávu obce. Výkon prenesenej štátnej správy pre obce Topolčany zabezpečuje **Spoločný obecný úrad Topolčany** v oblasti stavebnej a sociálnej agendy.

Budova Obecného úradu v Urminciach je lokalizovaná v centre obce a je spojená s budovou poštového úradu. Budova obecného úradu je v súčasnosti v havarijnom stave, ktorý je potrebné riešiť v zmysle znaleckého posudku. Plánuje sa aj zateplenie budovy, výmena okien a kúrenia.

KULTÚRNE ZARIADENIA

Spoločenský a kultúrny život v obci sa zabezpečuje v priestoroch **kultúrneho domu**. **Kultúrny dom** je situovaný v centre obce v spoločnom objekte so zdravotným strediskom. V objekte sa nachádza aj **obecná knižnica**. Budova je zrekonštruovaná, tak ako je to uvedené vyššie.

ŠPORTOVÉ ZARIADENIA

Pre športové vyžitie obyvateľov je v obci k dispozícii **športové ihrisko na voľnej ploche a futbalové ihrisko**. Obe si vyžadujú obnovu. V rámci kompletnej rekonštrukcie futbalového ihriska je potrebné obnoviť hernú plochu, tribúnu, kabíny, sociálne zariadenia a garáže).

Rozvoj pohybových aktivít obec mieni podporiť aj vybudovaním **multifunkčného ihriska** a výstavbou **detského ihriska** za budovou kultúrneho domu.

INÉ ZARIADENIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

Budova **požiarnej zbrojnice** je v zlom technickom stave, jej rekonštrukcia (zateplenie, výmena okien a strechy) je naplánovaná na aktuálne programovacie obdobie. V obci je zriadený dobrovoľný hasičský zbor (DHZ). Technické vybavenie hasičov je na slušnej úrovni.

Náboženské zariadenia. V obci sa nachádza rímsko-katolícky kostol sv. Michala Archanjela a farský úrad. Posledná rekonštrukcia kostola prebehla v roku 2009, kedy bola natiahnutá nová fasáda, položená nová dlažba a zrekonštruované okolie kostola.

Cintorín a dom smútku. Do roku 2020 obec plánuje rekonštrukciu a rozšírenie cintorína: rozšírenie pohrebiska existujúceho cintorína, odvodnenie, výstavbu chodníkov, osvetlenia, rozvodov vody, oplotenia a parkovacích miest pred cintorínom. Pre dom smútku je potrebné zabezpečiť nový ozvučovací systém.

V obci sa nachádza **parčík**, ktorý si v súčasnosti už zaslúži revitalizáciu a doplnenie – revitalizáciu zelene, osadenie mobiliáru vrátane prvkov detského ihriska a osvetlenia.

A.I.7. DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND

Existencia príležitostí na bývanie, ako aj stav domového a bytového fondu sú určujúcimi faktormi, ktoré ovplyvňujú ďalší rozvoj obce a naplňajú jej obytnú funkciu. Obytná funkcia tvorí v Urminciach základnú funkciu obce.

Zóna bývania je tvorená z prevažnej časti individuálnou bytovou výstavbou (IBV), v obci sa však nachádzajú aj bytové domy. Najviac obyvateľov obce žije v rodinných domoch, jedná sa teda o typický vidiecky ráz osídlenia.

Koeficient obložnosti bytov dosahuje výšku 3,3, čo znamená, že v priemere 3,3 obyvateľa obýva jeden byt (v rodinnom dome alebo bytovom dome).

Tabuľka 24 – Domový a bytový fond v Urminciach k 31.12.2011

Domový a bytový fond spolu	TO BYTY spolu							
	v RD				v bytových domoch			
430	373				57			
Celková podlahová plocha bytu v m²	< 40	40-80	81-120	120+	< 40	40-80	81-120	120+
Počet bytov	3	38	185	147	3	38	15	1

Zdroj: SODB 2011- Štatistický úrad SR

Z údajov získaných zo sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 vyplýva, že najväčšia časť domového a bytového fondu (až 81%) pozostáva z bytov s celkovou podlahovou plochou nad 81 m² (81 – 120 m² a nad 120 m² spolu).

Zámerom obce je zabezpečiť vhodné podmienky pre rozvoj IBV a HBV. Preto plánuje v súčasnom programovacom období vybudovať 3 bytové domy – spolu 24 bytových jednotiek. Pozemok na tento účel je už zakúpený v centre obce. Ďalej je naplánované vybudovanie kompletnej technickej infraštruktúry (cesty, IS, atď.) pre obytnú zónu rodinných domov medzi samotnou obcou Urmince a jej časťou Kľačany (t.j. budú spojené novými ulicami).

A.I.8. KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Základným nástrojom rozvoja a starostlivosti o životné prostredie je územnoplánovacia dokumentácia (Konceptia územného rozvoja Slovenska – KURS, Územný plán regiónu, Územný plán obce, Územný plán zóny). ÚPN obce koordinuje rozvoj územia obce a usmerňuje ho tak, aby neprišlo ani u jednej zložky životného prostredia k jej zhoršeniu. Navrhuje konkrétne opatrenia, ktoré treba vykonať na elimináciu negatívnych dopadov hospodársko-ekonomického rozvoja na životné prostredie obce. Obec Urmince nemá schválenú aktuálnu územno-plánovacia dokumentáciu. Územný plán obce, ktorý pochádza z osemdesiatych rokov 20.storočia, už nie je platný. Preto obec plánuje v časovom horizonte do roku 2020 vypracovať a schváliť ÚPN.

Pre Nitriansky kraj je identifikovaných niekoľko problémov, ohrozenie zložiek životného prostredia a udržateľnosti rozvoja krajiny hlavne v zmysle ohrozenia povodňami, vysokého lokálneho emisného zaťaženia prostredia, zlého a zastaraného technického stavu niektorých častí technickej infraštruktúry, živelného urbanistického rozvoja, výskytu environmentálnych záťaží, ako dôsledkov intenzívnej priemyselnej činnosti, zakladania čiernych skládok, výskytu nebezpečných odpadov a nízkeho podielu materiálovo a energeticky zhodnotených odpadov na celkových odpadoch.

Na území obce Urmince sa nenachádzajú väčšie zdroje znečistenie životného prostredia. Predstaviteľom obce záleží na tom, aby jej obyvatelia žili v zdravom a čistom prostredí, vo svojich projektoch prihliada na environmentálne faktory a ochranu životného prostredia.

V obci Urmince významné nebezpečenstvo pre životné prostredie predstavuje nedobudovaná environmentálna infraštruktúra, hlavne absencia kanalizačnej siete a ČOV a voda akumulovaná v žumpách, ktorých technický stav, resp. spôsob nakladania s nimi je často nevyhovujúci. Prioritou obce je preto zabezpečiť odkanalizovanie obce. Vzhľadom na finančnú náročnosť projektového zámeru je jeho realizácia možná iba pomocou nenávratného finančného príspevku.

Aj voda spôsobuje v obci problémy. V časovom horizonte do roku 2020 je preto naplánovaná realizácia preventívnych protipovodňových opatrení na vodnom toku Bojnianka a taktiež poza obec, kde je hrozbou spodná voda.

A.I.9. KULTÚRNA, ŠPORTOVÁ A SPOLKOVÁ ČINNOSŤ

Obec realizuje svoju pôsobnosť aj v oblasti kultúry, vytvára podmienky na tvorbu, prezentáciu a rozvoj kultúrnych hodnôt a kultúrnych aktivít, na udržiavanie miestnych zvykov a ľudových tradícií. Finančne podporuje spoločenské, kultúrne a športové aktivity na území obce.

V Urminciach funguje bohaté zázemie záujmových skupín, ktoré pracujú formou občianskych združení alebo inou formou: TJ Urmince, Dobrovoľný hasičský zbor, Klub žien, Poľovnícke združenie, záhradkári, včelári, Klub dôchodcov, Klub detí a rodičov, Spevokol Vícha.

Zásluhou obecného úradu a občianskych združení sa tu ľudové zvyky dodnes objavujú a konajú sa rôzne podujatia kultúrno-spoločenského charakteru (pochovávanie basy, stávanie mája, Deň detí, karneval, posedenie s dôchodcami, hody, zábavy, atď.) a športové podujatia, ktoré sa tešia v obci veľkej popularite.

A.I.10. ANALÝZA VÝSLEDKOV HODPODÁRENIA OBCE

ROZPOČET OBCE

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2014. Obec zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2014. Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 29.11.2013 uznesením č.38/2013. Rozpočet bol zmenený dvakrát, naposledy dňa 6.12.2014 uznesením č. 11/20/2013.

Tabuľka 25 – Rozpočet obce k 31.12.2014 v EUR

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Plnenie rozpočtu
Príjmy celkom	745 159,00	793 905,52	822 862,21
z toho			
Bežné príjmy ZŠ			28 956,69
Bežné príjmy	745 159,00	788 905,52	788 905,52
Kapitálové príjmy		5 000,00	5 000,00
Výdavky celkom	689 818,00	787 510,49	787 569,49
z toho			
Bežné výdavky	264 660,00	287 322,59	287 322,59
Výdavky ZŠ	416 158,00	477 933,23	477 992,23
Kapitálové výdavky		12 920,88	12 920,88
Výdavkové finančné operácie	9 000,00	9 333,79	9 333,79

Zdroj: Záverečný účet obce Urmince za rok 2014

Vo výsledku hospodárenia bežného rozpočtu podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol za rok 2014 zistený prebytok vo výške 52 547,39 Eur a vo výsledku hospodárenia kapitálového rozpočtu schodok vo výške – 7 920,88 Eur.

PREHLAD OBECNÉHO MAJETKU

Majetok obce možno použiť najmä na verejné účely a výkon správy obce.

Tabuľka 26 – Aktíva k 31.12.2014 (v EUR)

Názov	Stav k 31.12.2013	Stav k 31.12.2014
Aktíva spolu	3 036 496,34	3 085 734,02
Neobežný majetok spolu	1 896 306,87	1 946 692,51
z toho		
Dlhodobý nehmotný majetok	0	0
Dlhodobý hmotný majetok	1 638 423,31	1 688 808,95
Dlhodobý finančný majetok	257 883,56	257 883,56
Obežný majetok spolu	1 138 318,28	1 136 573,28
z toho		
Zásoby	740,00	780,00
Zúčtovanie medzi subjektami VS	967 882,60	899 262,25
Pohl'adávkami	22 203,43	35 398,81
Finančné účty	147 492,25	189 618,71
Časové rozlíšenie	1 871,19	2 468,23

Zdroj: Záverečný účet obce Urmince a rozpočtové hospodárenie za rok 2014

Tabuľka 27 - Pasíva k 31.12.2014 (v EUR)

Názov	Stav k 31.12.2013	Stav k 31.12.2014
Pasíva spolu	3 036 496,34	3 085 734,02
Výsledok hospodárenia súčet	1 191 639,90	1 175 611,74
Závazky súčet	308 178,78	296 094,09
Časové rozlíšenie	1 536 677,66	1 614 028,19

Zdroj: Záverečný účet obce Urmince a rozpočtové hospodárenie za rok 2014

A.II. ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

Pri analýze vonkajšieho prostredia je dôležité zohľadniť vplyv faktorov v oblasti sociálnej, technologickej, ekonomickej a politickej. Ide o problémy a zámery na celoštátnej či nadnárodnej úrovni, ktoré majú vplyv na miestny rozvoj. Jednotlivé faktory sa vzájomne ovplyvňujú a nemožno ich posudzovať oddelene.

Medzi sociologické faktory, ktoré majú na vývoj spoločnosti v súčasnosti najväčší vplyv, patria hlavne demografické zmeny (starnutie populácie), ale aj zmeny v životnom štýle (rýchle životné tempo, viac stresu a menej pohybových aktivít, konzumný spôsob života, zhoršujúci sa zdravotný a fyzický stav populácie, zvyšovanie kriminality).

Z technologického hľadiska postupná informatizácia spoločnosti spôsobuje, že informácie z akejkoľvek oblasti sú šírené, dostupné a poskytované rôznym spôsobom – aj s využitím telekomunikačných technológií. Problémom ostáva kvalitné a cenovo dostupné internetové pripojenie pre širokú verejnosť.

Čo sa týka ekonomických faktorov, najväčší vplyv mala svetová finančná a hospodárska kríza, ktorá zasiahla aj Slovensko. Začala klesať výkonnosť ekonomiky a stúpať nezamestnanosť. Každá kríza však pôsobí aj ako ozdravný proces, ktorý nastoľuje rovnováhu v ekonomike, vyvíja tlak na znižovanie nákladov a rast produktivity práce.

Z medzinárodného hľadiska môžeme považovať za najvýznamnejšie politické faktory najmä vstup SR do EÚ (a tým možnosť čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ), globalizáciu ekonomiky a zavedenie eura.

Z hľadiska rozvoja obce Urmince je nevyhnutné brať do úvahy predovšetkým disparitu a faktory rozvoja NSK aj z hľadiska očakávaných regionálnych integrovaných územných stratégií rozvoja v kraji (RIUS). Faktory rozvoja môžu pomôcť obci k dosiahnutiu cieľov, disparitu však môžu sťažiť obci dosiahnutie cieľov.

A.III. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

SWOT ANALÝZA

Analytická časť dokumentu poskytuje pohľad na súčasný stav socioekonomického rozvoja obce, k tomu však, aby sme mohli vypracovať účinnú rozvojovú stratégiu, je potrebné zhodnotiť výsledky socioeconomickej analýzy obce a analýzy výsledkov realizovaných opatrení vo forme objektívnej, výstižnej, hutnej a čo najkomplexnejšej charakteristiky vyváženého vývoja obce. To nám umožní SWOT analýza, nakoľko svojím usporiadaním do štyroch kvadrantov (silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia) dobre vyhovuje charakteru úvah, ktoré sú potrebné pri formulovaní stratégií a ich implementácie počas celého programovacieho obdobia. Tiež umožňuje pružne realizovať spätné korekcie jednotlivých identifikovaných javov vrátane ich preradovania do iných kvadrantov, ak si to vyžadujú meniace sa pohľady na budúci vývoj analyzovanej obce.

Silné a slabé stránky sú v SWOT analýze definované ako interné faktory a kapacity, ktoré sú prínosom, alebo naopak, predstavujú nedostatky súčasného stavu. Príležitosti a ohrozenia

predstavujú externé faktory a podmienky prostredia, určujú možnosti rozvoja a riziká, s ktorými treba rátať v budúcnosti. Rozdelenie položiek medzi silné stránky a príležitosti definuje, na ktorých faktoroch môže obec stavať, aktívne ich využívať a rozvíjať – a má na ne dosah (silné stránky); tiež ktoré faktory sú pre obec priaznivé, avšak nie sú stratégiou obce adresované, resp. sú mimo dosah obce (príležitosti). Členenie položiek na slabé stránky a ohrozenia určuje, aké faktory má obec odstrániť, resp. eliminovať – a má na ne dosah (slabé stránky); tiež akým ohrozeniam bude musieť čeliť v jej ďalšom rozvoji.

Tabuľka 28 – SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - Výhodná geografická poloha obce (blízkosť okresného mesta) - Dobrá dopravná dostupnosť - Zachovaný vidiecky ráz obce - Bohatý prírodný potenciál - Priaznivý demografický vývoj (výhodná veková štruktúra obyvateľov) - Absencia väčších zdrojov znečisťovania životného prostredia v obci - Vybudovaný obecný vodovod - Plynifikácia obce - Separovaný zber komunálnych odpadov - Podpora IBV a HVB zo strany obce - Proaktívne vedenie obce (starosta a poslanci OZ) 	<ul style="list-style-type: none"> - Nevybudovaná verejná kanalizácia - Absencia zberného dvora a kompostoviska - Existencia divokých skládok odpadu - Nevypracovaný územný plán obce - Zlý technický stav a energeticky náročná prevádzka obecných budov - Nevyužívanie obnoviteľných zdrojov energie - Nepostačujúce množstvo a kvalita voľnočasových zariadení, resp. oddychovo-relaxačných plôch - Nevyhovujúci stav chodníkov a verejných priestranstiev - Poddimenzovaná kapacita domového a bytového fondu obce - Chýbajúce zariadenia sociálnych služieb v obci - Nevyhovujúci stav obecného rozhlasu
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Využitie možností financovania rozvojových projektov z fondov EÚ a iných dotačných titulov - Podpora Nitrianskeho samosprávneho kraja pri rozvoji jednotlivých obcí a mikroregiónov - Integrovaná stratégia rozvoja územia: spolupráca na projektoch a koordinácia spoločných aktivít v mikroregióne - Vhodné využitie rozvojového potenciálu obce - Dobudovanie a rekonštrukcia niektorých prvkov lokálnej infraštruktúry - Nové investičné aktivity v Nitrianskom regióne 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatok investičného kapitálu z vlastných/cudzích zdrojov - Veľká administratívna náročnosť pre získanie financií z dotačných titulov - Časté zmeny v legislatíve - Postupné zhoršovanie kvality jednotlivých zložiek životného prostredia - Vplyv nežiaducich javov na deti a mládež (závislosti, kriminalita a pod.) - Posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre - Nárast sociálnej ohrozenosti niektorých skupín obyvateľstva - Znižovanie kvality a bezpečnosti motoristickej a nemotoristickej dopravy v obci

KLÚČOVÉ DISPARITY A HLAVNÉ FAKTORY ROZVOJA

Potreba určenia klúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja je daná nevyhnutnosťou zabezpečenia čo najvyššej adresnosti programového dokumentu. Určenie klúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja vychádza zo SWOT analýzy, spresňuje smerovanie podpory na odstránenie alebo zmiernenie koherentne usporiadaných disparít s využitím faktorov rozvoja.

Klúčové disparity definujú „prekážky“, ktoré je potrebné prekonať, aby bolo možné naplňať víziu a dosiahnuť všetky stanovené ciele. Faktory rozvoja určujú, ktoré impulzy sociálno-ekonomického rozvoja sa majú využívať a vytvárať na zmiernenie identifikovaných disparít. Disparity a faktory rozvoja je potrebné usporiadať koherentne podľa závažnosti identifikovaných ohrození a slabých stránok. Na základe výsledkov analýz boli identifikované nasledujúce disparity a faktory rozvoja:

Koherentné poradie disparít

Klúčovou disparitou obce je nedobudovaná infraštruktúra obce, resp. jej nevyhovujúci stav v súčasnej dobe. Nakoľko vybavenosť územia s efektívne fungujúcou infraštruktúrou je veľmi dôležitá pre ekonomický a sociálny rozvoj obce, túto prekážku je potrebné prekonať v najbližšom období. V prvom rade ide o environmentálnu infraštruktúru, ale aj o dopravnú a sociálnu infraštruktúru.

Nedobudovaná lokálna infraštruktúra, resp. jej nevyhovujúci stav, negatívne ovplyvňuje životnú úroveň a je prekážkou rozvoja v rôznych oblastiach. Hlavným rizikovým faktorom v obci je nevybudovaná splašková kanalizačná sieť. Pálčivým problémom je aj absencia zberného dvora a kompostoviska. Úroveň a kvalitu dopravnej obslužnosti znižuje zlý technický stav chodníkov a verejných priestranstiev. Neuspokojivý stav a energetická náročnosť obecných budov predstavuje aj zvýšené finančné náklady pre samosprávu.

Ďalšou klúčovou disparitou pre obec je nedostatok stavebných pozemkov, resp. voľných bytov, čo môže spôsobiť stagnáciu, resp. pokles počtu obyvateľov, odliv mladých a zrýchlenie procesu populačného starnutia. Nakoľko jedným z najvýznamnejších rozvojových potenciálov každého územia je ľudský potenciál, nepriaznivý demografický vývoj môže mať v budúcnosti za následok hospodárske zaostávanie obce.

Koherentné poradie faktorov rozvoja

Výhodná geografická poloha obce je jedným z klúčových faktorov rozvoja obce, a to z pohľadu všetkých regionálnych úrovní, ktoré sú determinantmi okolitého prostredia obce. Takéto okolité podmienky sú dané, nedajú sa ovplyvniť, na druhej strane tieto podmienky určujú budúci rozvoj obce. Blízkosť okresného mesta efektívne plní požiadavky trvalej udržateľnosti a vytvárania vhodného obytného prostredia, vytvára podmienky pre dostupnosť k

infraštruktúram a zabezpečuje požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych súvislostí.

Ďalším faktorom rozvoja je členstvo vo viacerých združeniach, nakoľko vďaka integrovanej stratégii rozvoja tohto územia má Urmince možnosť riešiť na mikroregionálnej úrovni tie problémy, ktoré presahujú finančné možnosti jednej obce.

Za kľúčový faktor rozvoja obce sa považuje aj angažovanosť a proaktivita súčasných členov samosprávy obce Urmince vo využívaní dostupných dotačných titulov na projektové zámery obce, nakoľko to výraznou mierou determinuje možnosti realizácie rozvojových projektov, teda budúci rozvoj a úroveň konkurencieschopnosti obce.

B. STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť uvádza stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifík a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Definovanie rozvojovej stratégie nadväzuje na výsledky komplexných analýz a na SWOT analýzu, pričom sa snaží odstrániť alebo zmierniť identifikované disparity pomocou určených faktorov rozvoja. Hlavným cieľom definovania rozvojovej stratégie je určenie programovej štruktúry pre dané programovacie obdobie.

V procese tvorenia rozvojovej stratégie je kľúčovým krokom určenie dlhodobej vízie obce a stratégie jej realizácie. Vízia predstavuje koncepčné smerovanie obce a vymedzuje pozíciu, ktorú chce dosiahnuť. Predmetom vízie je zodpovedanie otázky „ako by obec mala vyzerat' v budúcnosti“. Na víziu nadväzuje stratégia, prostredníctvom ktorej je vízia naplnená vo vymedzenom časovom horizonte. Východiskom pri definovaní stratégie sú výsledky komplexných analýz súčasného stavu v obci vyjadrené vo forme kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja. Vízia vymedzuje rámec pre definovanie strategického cieľa, ktorý nemá charakter „hotového návrhu“, ale reprezentuje istú filozofiu prístupu k riešeniu problémov, ktorú naznačila už strategická vízia.

Je potrebné určiť aj prioritné oblasti rozvoja, podpora ktorých zabezpečí čo najefektívnejšie a najúčinnnejšie dosiahnutie strategického cieľa v programovom období 2015 – 2020. Prioritné oblasti budú teda predstavovať hlavné oblasti smerovania finančnej a organizačnej podpory rozvoja. (Jednotlivé prioritné oblasti ešte môžeme rozdeliť na menšie oblasti rozvoja). Každá prioritná oblasť má vlastné ciele, ktoré sú zabezpečované príslušnými opatreniami. Opatrenia predstavujú súhrn aktivít pomáhajúcich realizovať priority. Aktivity tvoria projekty, ktoré sa budú v rámci vymedzených opatrení podporovať. Programovú štruktúru teda vo všeobecnosti tvoria: vízia, ciele, priority, opatrenia a aktivity.

Pri definovaní stratégie je dôležité dbať na to, aby jednotlivé ciele na seba nadväzovali a aby opatrenia a aktivity boli koherentné. To znamená, aby sa opatrenia medzi jednotlivými prioritami neprekrývali. Zmyslom koherencie je, aby sa rovnaké opatrenia nemohli financovať v rámci viacerých priorít.

STRATEGICKÁ VÍZIA OBCE

Urmince sú prítlačlivou obcou s kvalitným životným prostredím, ktorá cieľavedome zabezpečuje obyvateľom priaznivé podmienky pre plnohodnotný a harmonický život. Obec je prítlačlivá predovšetkým z pohľadu bývania.

STRATEGICKÝ CIEĽ ROZVOJA

Mobilizovaním vnútorného potenciálu a využívaním vonkajších podporných zdrojov zabezpečiť vyvážený a trvalo udržateľný rozvoj obce Urmince, ktorý pri rešpektovaní vidieckeho rázu obce bude založený na výraznom zlepšení životnej úrovne všetkých kategórií obyvateľov.

PRIORITNÉ OBLASTI ROZVOJA

Obec sa koncentruje na podporu nasledovných prioritných rozvojových oblastí, nakoľko podpora práve týchto priorít zabezpečí čo najefektívnejšie a najúčinnejšie dosiahnutie strategického cieľa v programovom období 2015 – 2020 :

1. Prioritná oblasť: Environmentálna
2. Prioritná oblasť: Sociálna
3. Prioritná oblasť: Hospodárska

Každá prioritná oblasť má svoje ciele rozvoja.

Prioritná oblasť: ENVIRONMENTÁLNA - Cieľ 1. Znížiť zaťaženosť životného prostredia a zabezpečiť ochranu zdravia obyvateľstva

Pre oblasť: VODNÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 1.1. Znižovanie znečistenia vôd a zvýšenie kvality života obyvateľstva dobudovaním infraštruktúry vodného hospodárstva

Pre oblasť: ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 1.2. Minimalizovať nepriaznivé antropogénne vplyvy na životné prostredie optimalizáciou odpadového hospodárstva

Pre oblasť: OCHRANA ÚZEMIA

Cieľ 1.3. Znížiť škody spôsobené povodňami realizáciou preventívnych opatrení na ochranu územia

Pre oblasť: ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE

Cieľ 1.4. Sústavne a komplexne riešiť priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, resp. územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja

Prioritná oblasť: SOCIÁLNA – Cieľ 2. Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj sociálnej infraštruktúry obce

Pre oblasť: SPRÁVA A ADMINISTRATÍVA

Cieľ 2.1. Zabezpečiť vhodné podmienky pre plnenie úloh samosprávy obce

Pre oblasť: ZDRAVOTNÍCKA A SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

Cieľ 2.2. Zvýšiť úroveň poskytovaných služieb zdravotníckeho zariadenia

Cieľ 2.3. Rozšíriť paletu poskytovaných sociálnych služieb

Pre oblasť: KULTÚRA

Cieľ 2.4. Zabezpečiť záchranu kultúrno-historického dedičstva dediny pre ďalšie generácie obyvateľov a návštevníkov obce

Pre oblasť: ŠPORT A RELAX

Cieľ 2.5. Zabezpečiť vhodné podmienky pre aktívne využívanie voľného času a športové vyžitie a podporiť zdravý životný štýl občanov

Pre oblasť: BEZPEČNOSŤ

Cieľ 2.6. Zvýšenie bezpečnosti a ochrany majetku obce, jej obyvateľov a návštevníkov

Pre oblasť: INÁ OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

Cieľ 2.7. Zvýšiť úroveň a kapacitu ostatných obecných budov

Prioritná oblasť: HOSPODÁRSKA – Cieľ 3. Zabezpečiť vhodné podmienky pre ekonomický rast obce

Pre oblasť: DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3.1. Zvýšiť úroveň a kvalitu dopravnej obslužnosti obce

Cieľ 3.2. Zvýšiť bezpečnosť a prehľadnosť premávky

Pre oblasť: INFORMAČNÁ A KOMUNIKAČNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3.3. Budovať a modernizovať informačnú infraštruktúru obce

Pre oblasť: INFRAŠTRUKTÚRA BÝVANIA

Cieľ 3.4. Zvýšiť kapacitu domového fondu obce

Cieľ 3.5. Zvýšiť kapacitu bytového fondu obce

Pre oblasť: ENERGETICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3.6. Zvýšiť ekonomický potenciál obce

Pre oblasť: INFRAŠTRUKTÚRA CESTOVNÉHO RUCHU

Cieľ 3.7. Podporiť rozvoj cestovného ruchu prostredníctvom budovania jeho infraštruktúry

Tabuľka 29 – Hierarchia strategických cieľov

Vízia	Urmince sú prítlačlivou obcou s kvalitným životným prostredím, ktorá cieľavedome zabezpečuje obyvateľom priaznivé podmienky pre plnohodnotný a harmonický život. Obec je prítlačlivá predovšetkým z pohľadu bývania.		
Strat. cieľ	Mobilizovaním vnútorného potenciálu a využívaním vonkajších podporných zdrojov zabezpečiť vyvážený a trvalo udržateľný rozvoj obce Urmince, ktorý pri rešpektovaní vidieckeho rázu obce bude založený na výraznom zlepšení životnej úrovne všetkých kategórií obyvateľov.		
Globálne ciele	1. Prioritná oblasť ENVIRONMENTÁLNA Cieľ 1. Znížiť zaťaženosť životného prostredia a zabezpečiť ochranu zdravia obyvateľstva	2. Prioritná oblasť SOCIÁLNA Cieľ 2. Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj sociálnej infraštruktúry obce	
Špecifické ciele	Vodné hospodárstvo Odpadové hospodárstvo Ochrana územia Územné plánovanie	Správa a administratíva Zdravotnícka a sociálna starostlivosť Kultúra Šport a relax Bezpečnosť Iná občianska vybavenosť	Dopravná infraštruktúra Informačná a komunikačná infraštruktúra Infraštruktúra bývania Energetická infraštruktúra Infraštruktúra cestovného ruchu
Cieľ 1.1. Znižovanie znečistenia vôd a zvýšenie kvality života obyvateľstva dobudovaním infraštruktúry vodného hospodárstva			
Cieľ 1.2. Minimalizovať nepriaznivé antropogénne vplyvy na životné prostredie optimalizáciou odpadového hospodárstva			
Cieľ 1.3. Znížiť škody spôsobené povodňami realizáciou preventívnych opatrení na ochranu územia			
Cieľ 1.4. Sústavne a komplexne riešiť priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, resp. územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja			
Cieľ 2.1. Zabezpečiť vhodné podmienky pre plnenie úloh samosprávy obce			
Cieľ 2.2. Zvýšiť úroveň poskytovaných služieb zdravotníckeho zariadenia			
Cieľ 2.3. Rozšíriť paletu poskytovaných sociálnych služieb			
Cieľ 2.4. Zabezpečiť zachranu kultúrno-historického dedičstva dediny pre ďalšie generácie obyvateľov a návštevníkov obce			
Cieľ 2.5. Zabezpečiť vhodné podmienky pre aktívne využívanie voľného času a športové využitie a podporiť zdravý životný štýl občanov			
Cieľ 2.6. Zvýšenie bezpečnosti a ochrany majetku obce, jej obyvateľov a návštevníkov			
Cieľ 2.7. Zvýšiť úroveň a kapacitu ostatných obecných budov			
Cieľ 3.1. Zvýšiť úroveň a kvalitu dopravnej obslužnosti obce			
Cieľ 3.2. Zvýšiť bezpečnosť a prehľadnosť premávky			
Cieľ 3.3. Budovať a modernizovať informačnú infraštruktúru obce			
Cieľ 3.4. Zvýšiť kapacitu domového fondu obce			
Cieľ 3.5. Zvýšiť kapacitu bytového fondu obce			
Cieľ 3.6. Zvýšiť ekonomický potenciál obce			
Cieľ 3.7. Podporiť rozvoj cestovného ruchu prostredníctvom budovania jeho infraštruktúry			

C. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová (plánovacia) časť PHSR obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike minimálne na úroveň opatrení a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami projektov.

Ciele rozvoja jednotlivých prioritných oblastí sú zabezpečované príslušnými opatreniami. Opatrenia predstavujú súhrn aktivít pomáhajúcich realizovať priority. Aktivity tvoria jednotlivé projekty, ktoré sa budú v rámci vymedzených opatrení podporovať.

PREHLAD OPATRENÍ A AKTIVÍT/PROJEKTOV PODĽA OBLASTÍ

Tabuľka 30 – Prehľad opatrení a aktivít /projektov podľa oblastí:

Prioritná oblasť / oblasť	Opatrenie	Aktivita/Projekt
ENVIRONMENTÁLNA / VODNÉ HOSPODÁRSTVO	1.1.Racionálne využívanie vôd	1.1.1. Vybudovanie splaškovej kanalizácie
		1.1.2. Dobudovanie dažďovej kanalizácie
ENVIRONMENTÁLNA / ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	1.2. Optimalizácia odpadového hospodárstva	1.2.1. Výstavba zberného dvora
		1.2.2. Likvidácia čiernych skládok odpadu
ENVIRONMENTÁLNA / OCHRANA ÚZEMIA	1.3. Preventívne opatrenia na ochranu územia	1.3.1. Úprava toku Bojnianka
		1.3.2. Preventívne protipovodňové opatrenia
ENVIRONMENTÁLNA / ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE	1.4. Zabezpečenie základného nástroja rozvoja a starostlivosti o životné prostredie	1.4.1. Vypracovanie územného plánu obce
SOCIÁLNA / SPRÁVA A ADMINISTRATÍVA	2.1. Obnova administratívnej infraštruktúry	2.1.1. Rekonštrukcia budovy obecného úradu
SOCIÁLNA / ZDRAVOTNÍCKA A SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ	2.2. Skvalitnenie zdravotníckej infraštruktúry	2.2.1. Zabezpečenie klimatizácie pre zdravotné stredisko
	2.3. Budovanie infraštruktúry sociálnej starostlivosti	2.3.1. Zriadenie Denného stacionára
		2.3.2. Zriadenie Zariadenia pre seniorov
SOCIÁLNA / KULTÚRA	2.4. Záchrana kultúrno-historických hodnôt obce	2.4.1. Rekonštrukcia pamätihodností
SOCIÁLNA / ŠPORT A RELAX	2.5. Rekonštrukcia a budovanie športových zariadení, a oddychovo-relaxačných plôch	2.5.1. Rekonštrukcia futbalového ihriska
		2.5.2. Rekonštrukcia športového ihriska na voľnej ploche
		2.5.3. Výstavba multifunkčného ihriska
		2.5.4. Revitalizácia a doplnenie parčíka
		2.5.5. Výstavba detského ihriska za KD

SOCIÁLNA / BEZPEČNOSŤ	2.4. Prevencia kriminality a inej protispoločenskej činnosti	2.4.1. Vybudovanie kamerového systému v obci
SOCIÁLNA / INÁ OBČIANSKA VYBAVENOSŤ	2.7. Rekonštrukcia a budovanie inej občianskej vybavenosti	2.7.1. Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice
		2.7.2. Rekonštrukcia a rozšírenie cintorína
		2.7.3. Ozvučenie domu smútku
HOSPODÁRSKA / DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	3.1.Rekonštrukcia a budovanie siete motoristických a nemotoristických komunikácií	3.1.1. Dobudovanie chodníkov
		3.1.2. Rekonštrukcia chodníkov
		3.1.3. Budovanie cyklotrasy (v rámci MAS Radošinka)
		3.1.4. Obnova a budovanie verejných priestranstiev (vrátane odstavných plôch a detských ihrísk)
	3.2.Obnova a rozvoj systémov zvyšujúcich bezpečnosť a prehľadnosť motoristickej a nemotoristickej dopravy obce	3.2.1. Rekonštrukcia a budovanie dopravného značenia v obci
HOSPODÁRSKA / INFORMAČNÁ A KOMUNIKAČNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	3.3. Budovanie a rozvoj informačnej a komunikačnej infraštruktúry	3.3.1. Rekonštrukcia obecného rozhlasu
		3.3.2. Vybudovanie orientačného a informačného systému v obci
HOSPODÁRSKA / INFRAŠTRUKTÚRA BÝVANIA	3.4. Podpora IBV	3.4.1. Vybudovanie novej obytnej zóny
	3.5. Podpora HBV	3.5.1. Výstavba nájomných bytov
HOSPODÁRSKA / ENERGETICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	3.6. Zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov energie	3.6.1. Výstavba fotovoltaickej elektrárne pre potreby obecných objektov (Ocú, KD a zdravotné stredisko)
HOSPODÁRSKA / INFRAŠTRUKTÚRA CESTOVNÉHO RUCHU	3.7. Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu	3.7.1. Výstavba vyhliadkovej veže

Programovú štruktúru teda vo všeobecnosti tvoria: vízia, ciele, prioritné oblasti, opatrenia a aktivity. Programovú štruktúru a súhrnný prehľad projektových zámerov obce obsahuje Príloha 5.

ZOZNAM UKAZOVATEĽOV

Aktivity transformujú ciele stratégie do konkrétnych praktických krokov a dodávajú tým dlhodobej vízii operatívny aspekt. Proces strategického plánovania je založený na vzájomnej interakcii medzi plánovaním podpory a efektov spôsobených jej implementáciou. Nakoľko merateľné ukazovatele predstavujú dáta, ktoré zabezpečujú prepojenie týchto dvoch nosných činností pri strategickom plánovaní, priradujú sa k programovanej štruktúre. Ku každému opatreniu, resp. aktivite sa určia ukazovatele a ich východiskové a cieľové hodnoty a na základe týchto ukazovateľov bude možné priebežne sledovať napĺňanie cieľov PHSR. Ukazovatele sú spracované v tabuľke č.31.

Tabuľka 31 – Zoznam ukazovateľov prioritných oblastí PHSR

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota		Cieľová hodnota / Rok	
					Rok 2014	2016	2020	
PRIORITNÁ OBLASŤ – Environmentálna								
AKTIVITA 1.1.1. Vybudovanie splaškovej kanalizácie								
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Vybudovaná kanalizačná sieť	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet				
	Dĺžka vybudovanej kanalizačnej siete	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	km				
	Počet pripojených subjektov na splaškovú kanalizáciu	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet				
AKTIVITA 1.1.2. Dobudovanie dažďovej kanalizácie								
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Dobudovaná dažďová kanalizácia	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet				
	Dĺžka dobudovanej dažďovej kanalizačnej siete	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	km				
	Počet odvodnených ulíc	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet				
AKTIVITA 1.2.1. Výstavba zberného dvora								
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Vybudovaný zberný dvor	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet				
	Plocha vybudovaného zberného dvora	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	m ²				
	Počet zložiek odpadu separovaných v zbernom dvore	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet				
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Množstvo vyseparovaného odpadu v zbernom dvore	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	t/rok				
AKTIVITA 1.2.2. Likvidácia čiernych skládok odpadu								
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Rekultivované plochy čiernych skládok	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet				
	m ² rekultivovanej plochy	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	m ²				
	Počet obyvateľov, ktorí žijú v kvalitnejšom prostredí prostredníctvom realizácie projektu	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet				
AKTIVITA 1.3.1. Úprava toku Bojnianka								
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	upravený tok Bojnianka	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad					
	m ² upravenej plochy	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad					
	Počet obyvateľov, ktorí žijú v kvalitnejšom prostredí prostredníctvom realizácie projektu	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad					

AKTIVITA 1.3.2. Preventívne protipovodňové opatrenia							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Preventívne protipovodňové opatrenia	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	Počet realizovaných preventívnych protipovodňových opatrení	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	počet m ²			
	Plocha ochránená pred povodňami	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	m ²			
AKTIVITA 1.4.1. Vypracovanie územného plánu obce							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Vypracovaný územný plán obce	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	Počet územno-plánovacej dokumentácie	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	počet			
	Počet obyvateľov, ktorí žijú v kvalitnejšom prostredí prostredníctvom realizácie projektu	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
PRIORITNÁ OBLASŤ – Sociálna							
AKTIVITA 2.1.1. Rekonštrukcia budovy obecného úradu							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Zrekonštruovaná budova Ocú	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	€			
	m ² zrekonštruovaných plôch m ² zateplených plôch	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	m ² m ²			
	Ročná úspora energie	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	GJ/rok			
AKTIVITA 2.2.1. Zabezpečenie klimatizácie pre zdravotné stredisko							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Klimatizované priestory zdravotného strediska	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	m ² klimatizovaných plôch	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	m ²			
	Počet obyvateľov, ktorí žijú v kvalitnejšom prostredí prostredníctvom realizácie projektu	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
AKTIVITA 2.3.1. Zriadenie Denného stacionára							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Denný stacionár	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	Kapacita zariadenia	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	počet			
	Počet užívateľov nových služieb	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
AKTIVITA 2.3.2. Zriadenie Zariadenia pre seniorov							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Zariadenie pre seniorov	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	Kapacita zariadenia	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	počet			

	Počet používateľov nových služieb	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
AKTIVITA 2.4.1. Rekonštrukcia pamätihodností							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Zrekonštruované pamätihodnosti	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	m ² zrekonštruovaných plôch	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	m ²			
	Počet obyvateľov, ktorí žijú v kvalitnejšom prostredí prostredníctvom realizácie projektu	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
AKTIVITA 2.5.1. Rekonštrukcia futbalového ihriska							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Zrekonštruované futbalové ihrisko	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	m ² zrekonštruovaných plôch	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	m ²			
	Počet užívateľov kvalitnejších služieb	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
AKTIVITA 2.5.2. Rekonštrukcia športového ihriska na voľnej ploche							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Zrekonštruované športové ihrisko	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	m ² zrekonštruovaných plôch	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	m ²			
	Počet užívateľov kvalitnejších služieb	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
AKTIVITA 2.5.3. Výstavba multifunkčného ihriska							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Multifunkčné ihrisko	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	Počet m ² vybudovaných plôch	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	m ²			
	Počet obyvateľov, ktorí žijú v kvalitnejšom prostredí prostredníctvom realizácie projektu	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
AKTIVITA 2.5.4. Revitalizácia a doplnenie parčíka							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Vybudované a revitalizované prvky zelenej infraštruktúry, osadený mobiliár	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	m ² zrekonštruovaných plôch	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	m ²			
	Počet obyvateľov, ktorí žijú v kvalitnejšom prostredí prostredníctvom realizácie projektu	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
AKTIVITA 2.5.5. Výstavba detského ihriska za KD							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Detské ihrisko	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	m ² vybudovaných plôch	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	m ²			

	Počet obyvateľov, ktorí žijú v kvalitnejšom prostredí prostredníctvom realizácie projektu	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
AKTIVITA 2.6.1. Vybudovanie kamerového systému v obci							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Nainštalovaný kamerový systém v obci	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	Počet osadených kamier	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	počet			
	Počet obyvateľov, ktorí žijú v kvalitnejšom prostredí prostredníctvom realizácie projektu	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
AKTIVITA 2.7.1. Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Zrekonštruovaná budova požiarnej zbrojnice	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	m ² zateplených plôch počet vymenených okien	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	m ² počet			
	ročná úspora energie	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	GJ/rok			
AKTIVITA 2.7.2. Rekonštrukcia a rozšírenie cintorína							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Zrekonštruovaný a rozšírený cintorín	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	m ² vybudovaných plôch m ² zrekonštruovaných plôch	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	m ² m ²			
	Počet obyvateľov, ktorí žijú v kvalitnejšom prostredí prostredníctvom realizácie projektu	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
AKTIVITA 2.7.3. Ozvučenie domu smútku							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Ozvučovací systém domu smútku	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	m ² ozvučených plôch	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	m ²			
	Počet obyvateľov, ktorí žijú v kvalitnejšom prostredí prostredníctvom realizácie projektu	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
PRIORITNÁ OBLASŤ – Hospodárska							
AKTIVITA 3.1.1. Dobudovanie chodníkov							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Nové chodníky	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	Dĺžka vybudovanej infraštruktúry	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	km			
	Počet obyvateľov, ktorí žijú v kvalitnejšom prostredí prostredníctvom realizácie projektu	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
AKTIVITA 3.1.2. Rekonštrukcia chodníkov							

Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Zrekonštruované chodníky	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	Dĺžka technicky zhodnotenej infraštruktúry	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	km			
	Počet obyvateľov, ktorí žijú v kvalitnejšom prostredí prostredníctvom realizácie projektu	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
AKTIVITA 3.1.3. Budovanie cyklotrasy (v rámci MAS Radošinka)							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Vybudovaná cyklotrasa	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	Dĺžka vybudovanej cyklistickej komunikácie	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	km			
	Počet obyvateľov, ktorí žijú v kvalitnejšom prostredí prostredníctvom realizácie projektu	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
AKTIVITA 3.1.4. Obnova a budovanie verejných priestranstiev (vrátane odstavných plôch a detských ihrísk)							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Obnovené a vybudované verejné priestranstvá	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	m ² vybudovaných plôch m ² zrekonštruovaných plôch	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	m ² m ²			
	Počet obyvateľov, ktorí žijú v kvalitnejšom prostredí prostredníctvom realizácie projektu	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
AKTIVITA 3.2.1. Rekonštrukcia a budovanie dopravného značenia v obci							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Nové a obnovené dopravné značenia	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	Počet nových a obnovených dopravných značení	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	počet			
	Počet obyvateľov, ktorí žijú v kvalitnejšom prostredí prostredníctvom realizácie projektu	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
AKTIVITA 3.3.1. Rekonštrukcia obecného rozhlasu							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Zrekonštruovaný rozhlas	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	Počet ulíc pokrytých zrekonštruovaným rozhlasom	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	počet			
	Počet obyvateľov, ktorí žijú v kvalitnejšom prostredí prostredníctvom realizácie projektu	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
AKTIVITA 3.3.2. Vybudovanie orientačného a informačného systému v obci							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Vybudovaný orientačný a informačný systém v obci	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	Počet osadených orientačných a informačných tabúl	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	počet			
	Počet obyvateľov, ktorí žijú v kvalitnejšom prostredí prostredníctvom realizácie projektu	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			

AKTIVITA 3.4.1. Vybudovanie novej obytnej zóny							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Nová obytná zóna s kompletnou technickou infraštruktúrou	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	počet nových pozemkov pripravených na výstavbu rodinných domov	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	km			
	Počet nových pozemkov pripravených na výstavbu rodinných domov	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
AKTIVITA 3.5.1. Výstavba nájomných bytov							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Nové bytové domy	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	Počet nových bytových jednotiek	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	počet			
	Počet obyvateľov, ktorí žijú v kvalitnejšom prostredí prostredníctvom realizácie projektu	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			
AKTIVITA 3.6.1. Výstavba fotovoltaickej elektrárne pre potreby obecných objektov (Ocu, KD a zdravotné stredisko)							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Vybudovaná fotovoltaická elektráreň	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	Inštalovaný výkon zariadenia	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	kWp			
	Množstvo vyrobenej elektrickej energie	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	kW			
AKTIVITA 3.7.1. Výstavba vyhliadkovej veže							
Hlavné ukazovatele: výstupu výsledku dopadu	Vyhliadková veža	Ukazovateľ výstupu	Obecný úrad	počet			
	m ² vybudovaných plôch	Ukazovateľ výsledku	Obecný úrad	m ²			
	Počet návštevníkov vyhliadkovej veže	Ukazovateľ dopadu	Obecný úrad	počet			

D. REALIZAČNÁ ČASŤ

Nevyhnutnou podmienkou plnenia PHSR obce je zabezpečenie jeho realizácie. Politickú a riadiacu zodpovednosť za realizáciu a plnenie celého programu rozvoja obce nesie starosta – ako najvyšší výkonný orgán obce a Obecné zastupiteľstvo (OZ). OZ schvaľuje PHSR, riadi a vyhodnocuje plnenie programu, prijíma rozhodnutia o financovaní programu, schvaľuje návrhy a projekty rozvoja, schvaľuje výsledky a výstupy programu, priority a harmonogram realizácie programu, schvaľuje finančné, organizačné, technické a personálne zabezpečenie implementácie programu, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu.

Realizácia programu je vykonávaná na základe projektov. Realizácia projektov je natoľko náročná, že vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy, preto je potrebné, aby obec vytvorila internú organizačnú štruktúru pre riadenie, implementáciu, monitorovanie a hodnotenie projektov.

V pláne hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa neurčujú konkrétne mená organizačného zabezpečenia, nakoľko takéto rozhodnutia je potrebné robiť operatívne.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie predstavuje priradenie zodpovednosti a pravidiel spolupráce medzi jednotlivými orgánmi obce. V rámci orgánov sa zodpovednosti a pravidlá spolupráce potom priradujú jednotlivým pracovným pozíciám. Organizačné opatrenia špecifikujú nástroje, ktorými bude zabezpečené napĺňanie vytýčených strategických cieľov a zámerov v PHSR a nástroje akými sa strategický dokument dopĺňa a aktualizuje.

Štruktúra organizačného zabezpečenia manažmentu programu je závislá od špecifických podmienok obce. Determinantami organizačného zabezpečenia sú aj záväzné nariadenia a zákony SR a EÚ, ktoré sa viažu k jednotlivým zdrojom a formám financovania. Táto podmienka môže definovať časť organizačnej štruktúry podľa pravidiel určených poskytovateľom finančných zdrojov.

Interné procedúry riadenia obce Urmince umožnia vytváranie projektových tímov, ako aj delegovanie kompetencií a zodpovedností na jednotlivých členov tímu. Za účelom realizácie jednotlivých projektov bude vždy zostavený projektový tím, ktorý bude zodpovedať za priebeh celkovej realizácie, bude vykonávať kontrolu časového harmonogramu a finančnú kontrolu. Členmi projektového tímu budú starosta a zástupcovia obce, ktorí sa môžu opierať o svoje skúsenosti s organizáciou a realizáciou donorských projektov, ako aj takých, ktorých investorom bola obec. Zárukou úspešnej realizácie projektu je vzdelanie a odborná prax členov projektového tímu. Ich znalosti, schopnosti a motivácia k práci i v rámci už zrealizovaných projektov sú dostatočným hnacím motorom prípravy a realizácie aktivít v rámci projektu.

Časť projektov obec plánuje uskutočniť za pomoci externistov. Prepojenie interných a externých nositeľov projektov urýchli proces realizácie stratégie, resp. môže prebiehať paralelne realizácia viacerých projektov naraz. Je však potrebné, aby existovala koordinačná skupina, ktorá bude dostatočne operatívna a zložená z ľudí verejného a súkromného sektora.

Aby boli jednotlivé projektové zámery programového dokumentu obce realizované v súlade s princípmi efektívnosti a účinnosti vynakladania finančných prostriedkov je potrebné, aby bola na úrovni obce zriadená komisia, ktorej úlohou bude monitorovať celkový proces implementácie stratégie a navrhovať v prípade potreby zmeny v realizácii strategických plánov, ich doplnenie, prípadne prípravu nových dokumentov potrebných pre napĺňanie strategického cieľa obce.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja je stálym a dlhodobým procesom. V procese monitorovania sa systematicky zhromažďujú údaje o projektoch, ktoré sa sledujú v priebehu celého procesu strategického plánovania.

Monitorovanie sa uskutočňuje prostredníctvom ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na špecifické ciele, objasňujú stav implementácie, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k finančnému plánu. Cieľom monitorovania je teda zabezpečiť konzistentné a pravidelne dopĺňané štruktúrované informácie o plánovaných, realizovaných a ukončených projektoch. Získané monitorované údaje sa v nasledujúcich procesoch ďalej analyzujú a vyhodnocujú. Hodnotenie znamená kritické a objektívne overovanie. Plní funkciu spätnej väzby. Zmyslom procesu hodnotenia je sumarizovať výstupy získané monitorovaním projektov na získanie informácií o účinnosti a efektívnosti vynaložených nákladov.

Pri hodnotení účinnosti sa skúma celkový prínos realizovaných opatrení k cieľom stanoveným v programových dokumentoch a vzťah medzi plánovanými a realizovanými opatreniami. Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom projektov. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení.

Výstupom procesu hodnotenia, resp. celého procesu monitorovania a hodnotenia, sú hodnotiace a monitorovacie správy. Na základy výstupov monitorovania a hodnotenia je potrebné následne uskutočniť aktualizáciu strategických cieľov. V zmysle aktuálnej Metodiky na vypracovanie PHSR obce **Monitorovacie správy** o plnení PHSR sú obce **povinné zaslať každoročne do 31. mája príslušnému VÚC**. Súčasťou monitorovacej správy je aktualizácia a hodnotenie stavu plnenia ukazovateľov v Tabuľke č.43. Príklad Monitorovacej správy sa nachádza v Prílohe č.6.

Tabuľka 32 – Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR na programové obdobie 2015 - 2020		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie		
Strategické hodnotenie dokumentu	v roku 2017	podľa rozhodnutia obce / každé dva roky
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHSR	v roku 2016	Téma hodnotenia: téma identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok.
Ad hoc mimoriadne hodnotenie		pri značnom odklone od stanovených cieľov pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	V roku 2016	na základe rozhodnutia starostu / každoročne

HARMONOGRAM REALIZÁCIE

Harmonogram realizácie obsahuje rozvrh jednotlivých aktivít v časovej osi horizontu programu. Časový harmonogram nie je záväzný, je priebežne aktualizovaný podľa možností obce. PHSR v časti „Charakteristika projektov“ pre každý projektový zámer uvádza predpokladaný termín realizácie. Dolu uvedená tabuľka predstavuje sumarizovanie harmonogramu v členení podľa jednotlivých prioritných oblastí.

Tabuľka 33 – Harmonogram realizácie podľa prioritných oblastí

Prioritná oblasť	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.Environmentálna						
2. Sociálna						
3. Hospodárska						

Dolu uvedená tabuľka predstavuje sumarizovanie harmonogramu v členení podľa jednotlivých aktivít/projektov.

Tabuľka 34 – Harmonogram realizácie podľa jednotlivých aktivít/projektov

AKTIVITY/PROJEKTY	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.1.1. Vybudovanie splaškovej kanalizácie						
1.1.2. Dobudovanie dažďovej kanalizácie						
1.2.1. Výstavba zberného dvora						
1.2.2. Likvidácia čiernych skládok odpadu						
1.3.1. Úprava toku Bojnianka						
1.3.2. Preventívne protipovodňové opatrenia						
1.4.1. Vypracovanie územného plánu obce						
2.1.1. Rekonštrukcia budovy obecného úradu						
2.2.1. Zabezpečenie klimatizácie pre zdravotné stredisko						
2.3.1. Zriadenie Denného stacionára						
2.3.2. Zriadenie Zariadenia pre seniorov						
2.4.1. Rekonštrukcia pamätihodností						
2.5.1. Rekonštrukcia futbalového ihriska						
2.5.2. Rekonštrukcia športového ihriska na voľnej ploche						

2.5.3. Výstavba multifunkčného ihriska						
2.5.4. Revitalizácia a doplnenie parčíka						
2.5.5. Výstavba detského ihriska za KD						
2.6.1. Vybudovanie kamerového systému v obci						
2.7.1. Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice						
2.7.2. Rekonštrukcia a rozšírenie cintorína						
2.7.3. Ozvučenie domu smútku						
3.1.1. Dobudovanie chodníkov						
3.1.2. Rekonštrukcia chodníkov						
3.1.3. Budovanie cyklotrasy (v rámci MAS Radošinka)						
3.1.4. Obnova a budovanie verejných priestranstiev (vrátane odstavných plôch a detských ihrísk)						
3.2.1. Rekonštrukcia a budovanie dopravného značenia v obci						
3.3.1. Rekonštrukcia obecného rozhlasu						
3.3.2. Vybudovanie orientačného a informačného systému v obci						
3.4.1. Vybudovanie novej obytnej zóny						
3.5.1. Výstavba nájomných bytov						
3.6.1. Výstavba fotovoltickej elektrárne pre potreby obecných objektov (Ocú, KD a zdravotné stredisko)						
3.7.1. Výstavba vyhliadkovej veže						

AKČNÝ PLÁN

Akčný plán zabezpečuje implementáciu stratégie. Predstavuje naplánovanie činnosti s pridelenými financiami, úlohami, ľuďmi, systémami podávania správ atď. Akčný plán sa bude aktualizovať niekoľko krát v priebehu „životnosti“ Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Urmince. Akčný plán je zaradený ako Príloha č.4 dokumentu PHSR.

E. FINANČNÁ ČASŤ

E.I. INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN

Dôležitým činiteľom realizácie programu rozvoja obce je zaistenie potrebných zdrojov na jeho financovanie. Pri tvorení finančného plánu je potrebné vychádzať zo súčasných podmienok a očakávaných predpokladov získavania finančných prostriedkov na realizáciu jednotlivých projektov. Očakávané zdroje financovania programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sú okrem obecného rozpočtu: fondy EÚ, iné účelové fondy, štátny rozpočet, zvýhodnené úvery finančných inštitúcií, súkromné zdroje, príp. ďalšie zdroje

Výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít môže byť stanovená len orientačne. Finančná časť bude konkretizovaná a aktualizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov z dotačných zdrojov, možností obecného rozpočtu atď. Približnú finančnú náročnosť jednotlivých aktivít tento dokument uvádza pri ich charakteristike. Na tomto mieste len sumarizujeme plánované čerpanie jednotlivých zdrojov.

Indikatívny rozpočet – sumarizácia (vid' tabuľka nižšie) je celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej platnosti schváleného PHSR a špecifikuje pre každú prioritnú oblasť finančný prídelenie. Indikatívny finančný plán predpokladá relatívne rovnovážne vynakladanie finančných prostriedkov pre jednotlivé politiky vo väzbe na stanovené priority. (Je potrebné uviesť, že tabuľka neobsahuje náklady všetkých plánovaných projektových zámerov. Náklady náročných projektov sa doplnia až po vypracovaní projektovej dokumentácie – v tabuľke poznámka: Podľa PD).

Tabuľka 35 - Indikatívny rozpočet v EUR – sumarizácia

Prioritné oblasti	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Spolu
I. Environmentálna		Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD
II. Sociálna		Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD
III. Hospodárska		Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD

Tabuľka nižšie prezentuje rozpočet štruktúrovaný podľa zdroja financovania. Nakoľko sa pri väčšine projektových zámeroch obce Urmince ráta so získaním dotácie z rôznych dotačných titulov, v prípade úspechu jednotlivých žiadostí o NFP, bude obecný rozpočet v súčasnom programovacom období zaťažený financovaním rozvojovej stratégie v únosnej miere.

Tabuľka 36 - Indikatívny rozpočet podľa zdroja financovania v EUR

Rok	Celkové náklady	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
		EU	ŠR	VÚC	Obec	
2015	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	0
2016	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	0
2017	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	0
2018	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	0
2019	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	0
2020	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	0
Spolu	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	Podľa PD	0

E.II. FINANČNÁ ČASŤ

Finančný rámec na realizáciu PHSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít je tabuľkou s podrobnou štruktúrou plánovaných finančných prostriedkov na opatrenia, projekty/aktivity PHSR na celé jeho obdobie. Dobré naplánovať finančnú a inštitucionálnu kapacitu je náročné a dobrý finančný rámec vytvára predpoklady na zvládnutie realizácie PHSR v súlade s reálnymi možnosťami obce.

Tabuľka Finančný rámec pre realizáciu PHSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít tvorí Prílohu č.7.

ZÁVER

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Urmince je základným nástrojom obce, ktorý určuje smer jej napredovania, pre plnenie strednodobých a dlhodobých cieľov, ktoré umožnia vytvárať kvalitné podmienky pre život všetkých jej občanov a návštevníkov. Tento dokument je dôležitým strategickým, systémovým a koncepcným dokumentom s časovým horizontom 6 rokov a zároveň základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

Základnou myšlienkou tohto dokumentu je presadzovať koncept trvalo udržateľného rozvoja, zlepšovať kvalitu života obyvateľov a vytvárať podmienky pre hospodársky rozvoj obce.

Vykonateľnosť jednotlivých opatrení a tým dosiahnutie stanovených cieľov bude závisieť od mnohých faktorov, predovšetkým od schopnosti zainteresovaných subjektov vypracovávať a predkladať príslušným riadiacim orgánom Operačných programov, resp. iných dotačných titulov, také projekty, ktoré budú konkurencieschopné. Veľký význam pre realizovanie jednotlivých opatrení a aktivít definovaných v PHSR bude mať úroveň riadenia a koordinácie celého procesu prípravy projektov a ich presadzovania na národnej úrovni.

PHSR je otvorený dokument, orgány obce ho môžu pravidelne aktualizovať podľa potrieb obyvateľov obce, jeho návštevníkov a potenciálnych investorov, s cieľom v maximálnej možnej miere zvýšiť životnú úroveň občanov a uspokojiť ich potreby a požiadavky.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Urmince bol schválený v zmysle zákona č. 309/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja Uznesením obecného zastupiteľstva č..... dňa

PRÍLOHY

Príloha č. 1 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR

Príloha č. 2 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR (východiskové strategické a koncepčné dokumenty, súvisiaca legislatíva)

Príloha č. 3 - Zoznam skratiek použitých v PHSR

Príloha č. 4 - Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na roky do 2020

Príloha č. 5 - Programová štruktúra obce Urmince na roky 2015 -2020

Príloha č. 6 - Monitorovacia správa – príklad

Príloha č. 7 - Finančný rámec pre realizáciu PHSR obce Urmince

Dokument vytvorila spoločnosť EMANDER, s.r.o., 2015